

BULETIN

EUGENIC ȘI BIOPOLITIC

VOL. XII.

IANUARIE — APRILIE

Nr. 1—4

1941

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BEL. UNIV. CLUJ-SIBIU
Nr. 4453-1942
Exemplar legal

EDITAT DE
SUBSECȚIA EUGENICĂ ȘI BIOPOLITICĂ A „ASTREI”
ȘI DE
INSTITUTUL DE IGIENĂ ȘI IGIENĂ SOCIALĂ, SIBIU

P 502

Acțiunea eugenică ca factor de politică de populație

de

Dr. SABIN MANUILA

Capitolul eugeniei este un capitol, relativ nou, al politicii de populație. Dacă în zilele noastre această știință nu are încă o autoritate și mai ales o aplicațiune practică general recunoscută, aceasta se datorește în primul rând cunoștințelor practice insuficiente, pe care omenirea le are în domeniul biologiei eredității. Trebuie să recunoaștem, că însăși știința are nenumărate aspecte, asupra cărora oamenii de știință nu sunt de acord. În științele sociale, ca și în cele politice, ca și în filosofie, reprezentanții diferitelor curente, arareori sunt de acord. Un celebru biolog american afirmă pe drept cuvânt, că profesorii de filosofie nu pot cădea de acord niciodată asupra niciunei chestiuni.

Există totuși, unele probleme, asupra cărora toți trebuie să fim de acord. Păturile sociale superioare au o natalitate foarte redusă. Chiar și păturile mai avansate ale țărănimii se resimt iremediabil de această infirmitate.

În același timp dependenții sociali și elementele disgenice au un spor natural foarte mare. De aci rezultă, că pe măsură ce crește numărul populației, proporția celor superiori scade și crește numărul celor inferiori.

Una din măsurile grabnice de eugenie trebuie să fie încurajarea cu toate mijloacele a natalității elementelor superioare și descurajarea și chiar suprimarea sporului natural al elementelor disgenice.

Aceasta nu se poate face într'o epocă de dominație a spiritului de umanitarism rău înțeles și de respectarea dreptului individului în dauna dreptului colectivității.

În vremurile istorice pe care le trăim, mai presus de orice trebuie să fie preocuparea noastră pentru sporirea, perfecționarea

și înflorirea rasei. Măsurile luate trebuie să fie energice și fulgerătoare. Stânjenirea disgenicilor, a indezirabililor trebuie să meargă până la completa lor sterilizare. Iar elementele de valoare trebuie să se convingă, că succesul lor în viață nu este stânjenit de existența copiilor. O națiune conștientă nu va admite, ca elementele sănătoase și valoroase să se eschiveze dela datoria cea mai sfântă de a garanta viitorul și însăși viața neamului.

Contribuția personală a individului la progresul țării prin muncă oricât de valoroasă, cade pe plan secundar, față de valoarea contribuției lui la progresul neamului prin procrearea de urmași sănătoși și echilibrați.

Valori *sociale* ne pot creea și străinii și minoritarii. Valori naționale, nu pot creea decât Românii de sânge. De progresul lor biologic depinde înflorirea sau decadența neamului românesc.

Trebuie să subliniem cu stăruință efectul dezastruos ce-l produce *plecarea elementelor superioare dela sate și orașe*, asupra menținerii calităților biologice a rezervorului de energie umană a țării noastre.

Se știe, că populația orașelor nu se sporește, ci dispare complet în trei cel mult patru generații. Totuși, orașele cresc neconținut, grație afluxului de săteni dela sate la orașe. Intelectualii orașelor se sting foarte repede. Stingerea se datorește căsătoriilor sterile sau celibatului. Locul intelectualilor cari dispar, este ocupat de copiii țăranilor trimiși la școală. Adică de copiii țăranilor *fruntași*, cari arată aptitudini intelectuale. Adică copiii de valoare superioară a satelor. În fiecare generație un însemnat număr de copii de valoare pleacă dela sate spre școlile din orașe.

Trebuie însă să ținem seamă de legile fundamentale ale biologiei umane. Ele ne arată că populația în toate timpurile, s'a împărțit în trei grupe distincte. Primul este cel compus din un foarte mic procent de elemente superioare, al doilea constituie marea masă de oameni mijlocii și în fine al treilea grup este constituit din un procent relativ mic de defectivi sau inferiori.

Dacă orașele pompează mereu din rezervorul rural de populație *elementele valoroase*, acest rezervor de populație riscă să se epuizeze. Rezultatul extragerii elementelor superioare din mediul rural este reducerea neconținută a numărului țăranilor de elită, degradându-se prin aceasta calitatea biologică a țăranimii românești.

Nu putem găsi alt remediu, decât împiedicarea intelectualilor dela orașe, de a dispărea fără urmași. Celibatul trebuie combătut cu energie și fără menajamente. Tot așa și căsătoriile sterile. Statul, care îndeplinește sarcina de censor al condițiilor de dezvoltare a națiunii, nu trebuie să se lase influențat de mirajul respectării *dreptului individului*. Sterilii trebuie să fie descurajați, având în vedere nevoia de a proteja pe cei ce-și îndeplinesc funcțiunea înaltă biologică de propagatori ai făcliei de viață a seminției noastre românești.

Dacă trebuie să existe vreo nivelare socială apoi unicul loc, unde această nivelare se impune fără rezerve și fără întârziere, este *asistența statală a intelectualilor cari au copii numeroși*. Această asistență trebuie să se facă prin contribuția activă a intelectualilor fără copii. Totalitatea intelectualilor, indiferent de starea lor civilă, trebuie să întrețină totalitatea copiilor de intelectuali, cari nu pot rămâne numai în sarcina acelor intelectuali, care au procreat, riscând să trăiască o viață de griji și privațiuni, numai pentru că și-au asumat o răspundere dela care cei sterili au înțeles să se eschiveze.

Această problemă de Stat s'ar putea rezolva și în cadrele bugetelor actuale, păstrându-se volumul actual al salariilor și procedându-se la o redistribuire a salariilor după o normă eugenică, cum ar fi de ex. aceasta: salariul unui necăsătorit ar conta trei puncte, a soției un punct și a fiecărui copil câte un punct. O familie cu doi copii ar avea un salar cu 100% mai mare decât celibatarul din aceeași clasă. Iar unul cu 5 copii ar avea un salar majorat cu 200%.

Această reformă nu ar întâmpina dificultăți bugetare, ci ar obliga pe cei cu sarcini mici să contribuie la întreținerea celor cu sarcini mari. Redistribuirea salariilor s'ar face pentru funcționarii de grade egale. Astfel s'ar păstra și ierarhia firească între oamenii de calibru diferit, de muncă diferită și de profesii cu riscuri diferite.

Nu este locul să discutăm aci toate problemele biologiei neamului românesc și măsurile de Stat, menite să asigure țării progeneruri de calitate superioară. Dar un lucru trebuie subliniat. Politica rasistă nu este o politică secretă, care să poată fi pusă în practică în cancelariile guvernului. Politica rasistă este politica maselor, care trebuie să fie convinse de comandamentele rasiale

ale neamului și care să aibă idealul sfânt al propășirii biologice a populației. Conștiința de rasă trebuie să se bazeze pe cunoaștere, iar cunoașterea trebuie să premerge oricărei acțiuni omenești. Pornind dela acest adevăr fundamental este firesc să ajungem la concluziunea, că intelectualii țării trebuie să cunoască legile principale ale eredității umane și ale eugeniei. Prin aceasta vor deveni nu numai grijulii pentru propria lor familie, ce o vor crea, ci și înțelegători ai problemelor de rasă ale poporului, pe care în mod firesc trebuie să-l conducă.

Pentru realizarea acestui scop practic, va trebui să cream instituții științifice pentru studiul problemelor de populație și să introducem în mod obligator în învățământul tuturor școlilor superioare și a tuturor facultăților studiul problemelor privitoare la ființa neamului: etnologie, antropologie, demografie, eugenie și biopolitică.

SUMMARY

The author propose, for a better knowledge of the principals laws of the human heredity and eugenics, that the problem regarding the biology of nations so as ethnology, anthropology, demography, eugenics and biopolitics, to be introduced compulsory in all faculties and graduate schools (Universities).

Din evoluția doctrinei sanitare

de

Dr. OVIDIU COMȘIA

În spiritualitatea României naționaliste, noțiunea de igienă și de sănătate a dobândit o excepțională valoare. În noua țară în care tot se zidește pentru veac, se știe prea bine că eternitatea terestră a neamului se structurează, exclusiv, pe temelia sănătății. Însă în configurația modernă a vieții individuale și colective, sănătatea și-a pierdut sensul de atribut primordial și firesc al vieții. Sănătatea perfectă care la popoarele din pragul istoriei sau de ascensiune în istorie era un apriorism cu valori de axiomă, a devenit astăzi extrem de discutabilă și dubioasă.

Civilizația, mai ales când se introduce sub zodia împrumuturilor de suprafață, fără priză cu sângele și cu glia neamului, poate deveni un mare dușman al sănătății etnice. Acest lucru

pare de sigur paradoxal la o superficială examinare a faptelor. Cum se poate ca astăzi, când cunoaştem natura celor mai multe boli, care am elaborat un insemnat număr de mijloace de profilaxie şi de tratament, când ni se permite difuzarea cunoaşterii bolilor în toate părurile populaţiei şi am împânzit turta lumii cu spitale, cu dispensare, cu laboratoare, cu centre de asistenţă etc., ar putea fi ostilă sănătăţii umane. Şi totuşi răspunsul nu poate fi decât unul singur: civilizaţia noastră este şi rămâne un pericol de primul ordin pentru sănătatea publică.

Pentru a înţelege acest adevăr să ne fie permis să delimităm în câteva linii câmpul de forţă al civilizaţiei şi să integrăm în acest câmp sănătatea cu toată complexitatea pe care sensul modern al cuvântului o implică.

Sub civilizaţie înţelegem formele materiale ale creaţiunii, spre deosebire de cultură care închide în sine ansamblul formelor spirituale. Cultura ancorează întotdeauna în străfunduri etnice, purtând amprenta neamului care o creiază cu reflexe puternice din ambianţa terestră şi cosmică în care se află; civilizaţia nu recunoaşte nicio legătură cu neamul, cu pământul şi cu cerul. Cultura izvoreşte deci din sânge şi din glie; ea poartă întotdeauna timbrul specific al neamului care o făureşte. Civilizaţia e lipsită de specificitate, ea depăşeşte spaţiul biologic şi terestru, luând o înfăţişare universalistă.

Dar ce are sănătatea comun cu aceste domenii ale filosofiei, când ştiut este că sănătatea aparţine ordinii biologice. Legătura este extrem de strânsă, după cum vom vedea îndată.

Sănătatea în accepţiunea modernă a cuvântului, deci încadrată în realitatea biologică şi socială a zilelor noastre, e concepută din ansamblul însuşirilor fizice, intelectuale şi morale, legate într'o armonie dinamică şi perpetuate ca atare de-a-lungul generaţiilor.

Dar sănătatea neamului nu e alcătuită numai din sănătatea indivizilor cari îl compun. Aceasta este de sigur o condiţie, dar înafară de ea neamul mai are şi o sănătate proprie, care se traduce în termeni de moralitate etnică, de coeziune socială, de calitate instituţiilor lui fundamentale, de calitate economiei şi a culturii, de spiritualitatea în care se încadrează, etc.

Noi cari ne-am obişnuit, să privim problemele în perspectiva marilor sinteze, nu mai vedem nici în sănătate un fragment con-

turat artificial în ansamblul însușirilor unui neam. În felul acesta pusă problema, se vede cât de complex e sensul pe care îl atribuim noi sănătății și cât de complexe trebuie să fie mijloacele pentru a o păstra sau pentru a o îmbunătăți. În condițiuni primitive de existență a colectivităților umane și a neamurilor, sănătatea sub forma ei integrală și stăruitoare peste veac era asigurată prin forțele selective ale naturii, care eliminau fără cruțare pe toți aceia care nu corespundeau idealului de sănătate necesar răzbaterii prin viață. Războaiele și bolile făceau aceeași operă. La vârsta procreierii nu ajungeau decât indivizii cei mai bine inzestrați sub raportul sănătății integrale. O risipă imensă de viață, dar o selecțiune de o unică eficiență.

Epocile de cultură, care păstrează mitul neamului, tradiția și religia, fac opera de selecțiune umană prin familie, prin spită și grup. Aspirația la ascensiune în istorie se întemeiază pe puterea biologică a colectivității și această aspirație permanentizează un vîguros duh al selecțiunii.

Când însă cultura se istovește în transfigurarea civilizației, problemele sănătății suferă o schimbare esențială. Se pot aduce nenumărate exemple desprinse din istoria popoarelor vechi, în comentarea biologică pentru a ilustra rolul civilizației în geneza disoluției etnice. Noi vom avea ocazia să le expunem în cursul lecțiunilor noastre; azi vom încerca să analizăm lucrurile în peisajul actualității.

Structura civilizației noastre își are rădăcinile în gândirea pozitivistă, materialistă, liberalistă și raționalistă a celor două secole care ne-au precedat. În începuturile ei această nouă gândire a fost generoasă, căci ea s'a ridicat împotriva unei lumi a ignoranței și a stagnării și voia să creeze umanitate, orizonturi noi în spațiul spiritului și al materiei. Rezultatele au fost însă de parte de a se acorda cu premisele. S'au ivit dela început desacorduri stăruitoare între achizițiile materiale și sănătoase. Urbanizarea și industrializarea ca un prim efect al civilizației a atras după sine un noian de probleme, care indiferent de complexitatea structurii lor sociale s'au desfășurat întotdeauna în dauna sănătății colective. Migrațiunile spre orașe și centrele industriale au dat naștere marilor aglomerații. Plasarea exodului de oameni în industrie a devenit o problemă. Salariile industriale erau prea mici în comparație cu necesitățile vieții în pragul modernizării și

atunci s'a născut pauperismul, starea de sărăcie colectivă, cu întreaga suită de rele sociale și etnice pe care le-a atras după sine. Astfel, locuința și alimentația au devenit probleme de interes sanitar, terenul pe care s'a înfiripat tuberculoza ca maladie socială. E adevărat că această maladie a existat și în trecut; însă în izolarea satelor, sau a micilor orașe, în atmosfera lipsită de praf și fum, în locuințele în care de multe ori era disponibilă o cameră pentru bolnav, etc., tuberculoza tindea să rămână mai mult sau mai puțin o boală medicală. Dar aglomerația, mizeria, surmenajul, locuința insalubră și alimentația defectuoasă au dat tuberculozei caracterul socio-epidemic pe care îl păstrează până astăzi, cu toate că centrul de gravitate al problemei s'a mutat mai târziu dela oraș la sat.

Același lucru s'a întâmplat cu alcoolismul, care înainte de era industrializării era departe de a se numi un flagel social. Beuturile greu de preparat prin tehnica străveche de fermentare, erau produse relativ scumpe, așa încât alcoolizarea rămânea mai mult sau mai puțin un privilegiu al claselor avute. Prepararea prin distilare a ieftinit prețul produsului, iar drumul de fier, șoselele și vaporul l-au difuzat în lumea întreagă.

Veneriile au existat și ele mai mult, însă numărul lor ar fi scăzut de sigur, dacă ele ar fi fost avizate să bântue numai în lumea satelor. Mediul urban cu moralitatea lui șubredă a contribuit în largă măsură la creșterea curbiei veneriilor și la menținerea ei pe un platou înalt.

Acest grup de boale, pe care l-am schițat, formează linia de unire între epidemic și social, între boalele infecto-contagioase epidemice și între socialul născut din transfigurarea modernistă a vieții umane.

Nu este acesta însă singurul regn. Industrializarea a creat un nou tip social de om a cărui existență depindea exclusiv de utilizarea lui în industrie, omul pe care epocile de dificultăți economice, șomajul, îl fac să depindă de caritate sau de asistență. Astfel, s'a conturat primul capitol al unei noi discipline denumită ceva mai târziu patologie socială.

În începuturile ei această disciplină se ocupa de problema dependenței, prin mizeria economică. Ea făcea un studiu amănunțit al cauzelor care au produs dependența, stabilind un diagnostic social ca apoi să încerce terapia socială pentru fiecare caz

în parte. Cu timpul s'a dezvoltat o întreagă tehnică a asistenței, făcută după criterii strict științifice, ajutându-se numai acolo unde trebuie și numai cât trebuie. Aceasta e asistența socială; ea nu are nimic cu caritatea, cu acel ajutor fortuit, întâmplător, fără alegere și fără scop, cu care lumea o confundă prea des, și, nici cu ocrotirea care se ocupă de omul sănătos cu scopul de a-i păstra sănătatea, de a o îmbunătăți și de a o valorifica pentru azi și pentru viitor. Aceasta din urmă intră într'un complex de discipline care se grupează sub termenul de profilaxie socială, născute din necesitatea de a feri capitalul om de amenințarea ruinei biologice.

Dar vieța de oraș, vieța de metropole a născut alte probleme. Orașul mare a fost acela, care a păstrat și cultivat doctrinele raționaliste și materialiste. Ele s'au născut din cadrul stabilit de filosofia veacului al 18-lea, dominată de personalitatea lui Rousseau și sprijinite apoi biologic prin lamarckism. În cursul lecțiilor noastre vom avea prilejul să detaliem acest lucru. Aici amintesc numai rezumativ că spiritualitatea dezvoltată din gândirea celui veac se sprijinea pe himera bunătății apriorice a omului, pe egalitatea dintre indivizi, pe perfectibilitatea vieții umane prin instrucție și educație. Această concepție a distrus în bună parte selecțiunea socială căci lipsea un criteriu normativ al selecțiunii. Egoismul, brutalitatea, minciuna și mistificarea, erau tot atâtea arme utile care preparau o ascensiune socială. Într'un târziu, omul de știință a trebuit să-și amintească de niște vechi lucrări făcute de călugărul *Mendel*, să le desvolte și să arate lumii că o bunătate apriorică a omului nu există, că egalitatea dintre indivizi e un fals și că perfectibilitatea vieții prin instrucție și educație are limite ce variază dela om la om. În felul acesta s'a născut știința eredității care a răsturnat vechea spiritualitate a individualismului atotcuprinzător înlocuindu-o cu conceptul de solidaritate între generații pe temeiul patrimoniului ereditar. Ereditatea este aceea care ne dă măsura valorii noastre în vieță. Noi nu ne putem manifesta decât în virtutea calităților noastre moștenite — acestea sunt calitățile autentice, ele singure ne dau dreptul de a fi selecționați pe scara valorilor sociale. Din știința eredității s'a desprins o altă știință: eugenia, știința care vrea să amelioreze societatea umană prin selecțiunea celor cu înalte însușiri ereditare, să desvolte aceste însușiri în matca lor girată de

egile variației, să le sporească în lanțul urmașilor prin încurajarea căsătoriilor între elementele bine înzestrate sub raport ereditar și prin stimularea procreației acestora. În același timp eugenia preconizează măsuri împotriva elementelor cu un patrimoniu ereditar încărcat, sau de calitate inferioară, prin descurajarea căsătoriei între acestea, prin evitarea procreației sau chiar prin întreruperea artificială a fecundității. Astfel au luat ființă oficiile pentru consultații prematrimoniale, certificatul prenupțial, sterilizarea eugenică și segregarea defectivilor.

Dar acest program trebuie îndeplinit în cadrul Statului, printr'o politică ce vizează permanența etnică. O politică infiltrată în toate compartimentele vieții de Stat și care vizează prin toate mijloacele creșterea, ocrotirea și înmulțirea elitelor biologice. Această nouă politică a Statului, poartă numele de politică biologică sau biopolitică.

Același individualism de factură urbană a venit să submineze autoritatea familiei, să-i bagatelizeze rosturile ei și să producă un alt dureros capitol de patologie etnică: disoluția familiei, celibatul, divorțul, sterilitatea și scăderea natalității. Astfel, orașele au devenit mormintele neamului. În ele se istovește viața străbună prin întreruperea șuvoiului de viață. Calculele care s'au făcut au putut demonstra că un oraș oricât de mare ar fi el, ar dispărea aproape complet în răstimpul a 3—4 generații, deci aproximativ într'un secol, dacă ar fi lăsat pe seama propriului lui excedent natural. Câte greșeli nu s'au făcut prin aceea că elementele cele mai bine înzestrate ale neamului au fost atrase spre metropolă. E de sigur util ca oamenii de mare valoare să ocupe locuri de comandă în orașele mari, iar competența lor să se răsfrângă de acolo asupra neamului întreg. Din punct de vedere biologic însă, e preferabil ca un mare număr de oameni cu înalte însușiri să rămână în rosturile lor rurale, în ambianța lor, familială, sănătoasă și prolifică. În felul acesta ei s'ar păstra drept pepiniere de alese calități etnice fără să se istovească urban, în străluciri temporare.

Tot civilizația urbană, cu haosul ei de probleme, a dus la noi tipuri sociale de oameni: tipul desadaptatului spre exemplu, omul care nu-și găsește cadrul în care să se plaseze și care trebuie ajutat pentru a se integra în mod util în colectivitate. Și astfel s'a născut disciplina igienei mintale care mai târziu și-a

extins beneficiul chiar asupra oamenilor normali și, în special, asupra tineretului.

Timpurile de azi au adus schimbări importante în conținutul și în scopul acestei științe.

Dacă la început ele au fost făurite din motive sociale și urmăreau redresarea socială mai ales în componenta ei economică, în multe state europene ele au fost reeditate în termeni noi. Conceptul social a fost înlocuit prin conceptul etnic, economia financiară prin economia umană. În locul spiritualităților structurate intelectualist s'au substituit altele întemeiate pe specificul etnic, pe sânge și pe glie. Așa s'a născut rasismul spre exemplu, care substitue tot ce e știință, tot ce e efort organizat, tot ce e politică, păstrării tipului ideal de rasă; așa s'a născut naționalismul sub diferitele lui epoce. Științele pe care le-am schițat și care aveau un caracter mai mult sau mai puțin universalist, au suferit o ajustare etnică; ele au fost etnicizate. Fiecare a primit forma, conținutul și amploarea conform cu necesitățile cele mai urgente ale națiunii, ale neamului sau ale rasei.

O muncă asemănătoare ne așteaptă pe noi care am pășit în cele din urmă pe linia unui nou destin. Etnicizarea acestor științe și discipline e o stringentă poruncă. Tot astfel și etnicizarea metodelor de lucru. Noi nu voim să Vă învățăm pe D-voastră științe pure și nici să vă familiarizăm cu mijloace și metode inaplicabile în mediul nostru etnic. Noi voim să Vă arătăm deschis durerile biologice ale neamului nostru, în specificitatea lor românească. Mortalitatea noastră infantilă are alte cauze pentru a putea fi combătută prin metode de valabilitate universală, tot astfel pelagra, subnutriția și chiar bolile epidemice. Toate au un substrat specific ambianței noastre, în consecință metodele trebuiesc acomodate acestei ambianțe. Faptul că situația noastră sanitară nu a suferit nicio ameliorare față de trecutul apropiat sau îndepărtat, cu tot numărul crescând de medici curativi, denotă în mod hotărâtor că metodele trecutului nu au fost bune.

Astăzi suntem preocupați de reajustarea științelor sanitare și de ocrotire la specificul vieții românești. În scurt timp vom reuși să o facem; iar după aceea va începe adevărata epocă de luptă rațională împotriva durerilor biologice ale neamului nostru.

ZUSAMMENFASSUNG

Ausgehend von der Tatsache, dass die Volksgesundheit nicht der Summe der Gesundheit der einzelnen Individuen gleichgesetzt werden kann und insbesondere nicht nur die körperliche Gesundheit betrifft, sonder darüber hinaus eine sowohl zahlenmässige wie auch qualitative Stärkung der kommenden Generationen erstreben muss, entwickelt der Verfasser ein Programm des öffentlichen Gesundheitswesens, wie er es für das nationalistische Rumänien für notwendig erachtet.

Cercetări psihologice la Moți

de

Dr. G. PREDĂ, Insp. Gen. San., Dr. TH. STOENESCU și D-ra E. MATEȘ

A) Contribuțiuni la cunoașterea impulsurilor primare la Moți

Legătura dintre fenomenele economico-sociale și personalitatea umană este astăzi pe deplin evidențiată, scopul principal al psihologiei și într-o anumită măsură și al sociologiei, fiind cunoașterea personalității umane sub toate aspectele sale.

În ceea ce privește manifestările culturale și istorice ele sunt, după părerea celor mai mulți gânditori și istorici, „prin excelență manifestări sufletești și spirituale”, înțelegerea lor deplină nepunându-se face decât prin cunoașterea personalității omenești.

Cunoașterea personalității umane contribuie deci la înțelegerea fenomenelor din domeniul economico-social, iar fenomenele economice și cele culturale la rândul lor par să aibă un anumit răsunset asupra conduitei și cristalizării personalității omenești.

Cum cunoașterea integrală a personalității este greu de ajuns, atât din cauza lipsei mijloacelor de cercetare, cât și a timpului îndelungat cerut de astfel de investigații, cei mai mulți dintre cercetători s'au mulțumit să studieze numai câteva din aspectele mai importante ale acestei personalități.¹⁾

Din multiplele aspecte ale individualității umane, impulsurile primare constituiesc — după cum afirmă Mc Dougall — izvorul

¹⁾ Dintre toate laturile personalității Moților cea mai de aproape studiată, a fost aspectul morfologic, de către: Profesor Dr. Papilian, Dr. Velluda și Dr. Victor Predă.

generator al oricărei activități omenești, multe din conflictele dintre indivizi și multe infracțiuni rezultând din felul de manifestare al acestor impulsuri.

„Ființa umană, spune Mc Dougall, posedă anumite tendințe și impulsuri innăscute sau ereditare, care constituesc principalele izvoare și motive ale oricărui proces de gândire și acțiune, fie individual, fie colectiv; ele formează baza pe care se dezvoltă treptat — sub călăuzirea facultăților intelectuale — caracterul și voința indivizilor și națiunilor.

Aceste tendințe primare innăscute sunt de intensități diferite după constituția indivizilor diferitelor rase și sunt împiedecate sau favorizate în grade foarte diferite, de către împrejurările variate ale omului de orice rasă și orice etate”.

Dat fiind deci, importanța acestor impulsuri atât în canalizarea energiei omenești, cât și în cristalizarea personalității, ne-am gândit să vedem care este configurația lor la populația din Munții Apuseni, la Moși.

Cercetările noastre au fost întreprinse la un număr de 200 de indivizi din două comune așezate în plasa Câmpeni, județul Turda, comunele Certege și Avram Iancu, găsindu-se la o distanță de aproximativ 25 km una de alta.

Deși condițiile mediului fizic sunt asemănătoare în ambele comune — amândouă fiind sate de munte — condițiile economice variază, lucru ce își are importanța sa, multe din diferențele psihice provocate de mediu, găsindu-și explicația (după părerea anumitor cercetători) nu atât în variabilitatea condițiilor mediului fizic, cât în modurile felurite de viață. În cazul nostru depărtarea mai mare de drumul principal a făcut probabil pe locuitorii comunei Certege să se ocupe mai mult de agricultură și îi silește să ducă o viață mult mai izolată, în timp ce acei din comuna Avram Iancu fiind așezați chiar în drumul principal se ocupă mai mult cu industria dogăritului. Desfacerea produselor dă astfel loc la numeroase deplasări care-i pun în contact cu locuitorii din diverse regiuni ale țării.

Această variabilitate de condiții economice creează, după cum vom vedea, anumite modificări în configurația impulsurilor primare, ceea ce pledează pentru o plasticitate destul de pronunțată a lor, plasticitate pusă în evidență de altfel, de numeroși cercetători și în special de Mc Dougall.

Astfel, după cum spune Dr. S. Cupcea, impulsurile primare deși au o bază nativă nu sunt fixe și stereotipe, ci pot sub influența mediului să se modifice și să se canalizeze sub diverse forme de activitate. Ele pot fi oprite în manifestările lor sau pot fi sublimatate, datorită inteligenței individului și capacității sale de frenare. În felul acesta impulsurile sunt armonizate cu standardurile vieții sociale”.

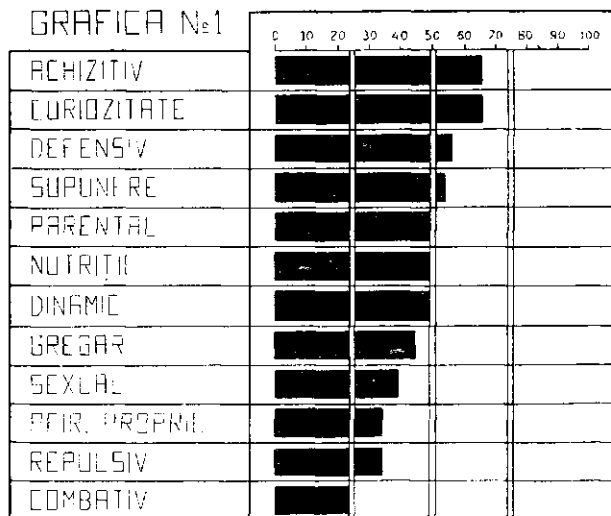
Evaluarea impulsurilor primare la Moți s'a făcut cu ajutorul chestionarului de „Impulsuri Primare” al Institutului de Psihologie Experimentală din Cluj.

Rezultatele obținute au fost raportate apoi la etalonul general elaborat de acest institut pe o populație generală neselectată între 14—24 de ani.

Faptul că vârsta subiecților noștri a fost în majoritatea cazurilor superioară aceleia pe care a fost stabilit etalonul, nu constituie, după Prof. Kernbach și Dr. Cupcea, un inconvenient prea mare, din cauză că după vârsta de 24 ani individul fiind maturizat din punct de vedere psihosomatic, structura tendințelor și impulsurilor sale nu se modifică prea mult până la perioada de involuție sexuală.

IMPULSURI PRIMARE

GRAFICA №1

Rezultatele obținute de noi numai pe un număr de 200 cazuri ne face să fim destul de prudenți în interpretarea rezulta-

telor ; în orice caz din grafica de mai înainte reese că viața emotiv-activă a Moșilor este dominată de două instincte : instinctul de curiozitate și cel achizitiv. Hipertrofierea instinctului achizitiv se datorește probabil împrejurărilor destul de aspre în care se desfășoară viața Moșilor și care le accentuează necesitățile materiale.

Depășesc ușor medianul în sensul pozitiv și instinctele de supunere, defensiv și parental, instincte necesare în mare măsură unei bune încadrări în viața socială și de familie.

În general s'ar putea spune că impulsurile primare predominante la Moși, sunt impulsuri astenice (excepție face doar impulsul achizitiv), instinctele stenice ca acel de afirmare proprie, combativ și sexual plasându-se sub median, ceea ce este de altfel în concordanță cu firea stoică resemnată a omului dela munte.

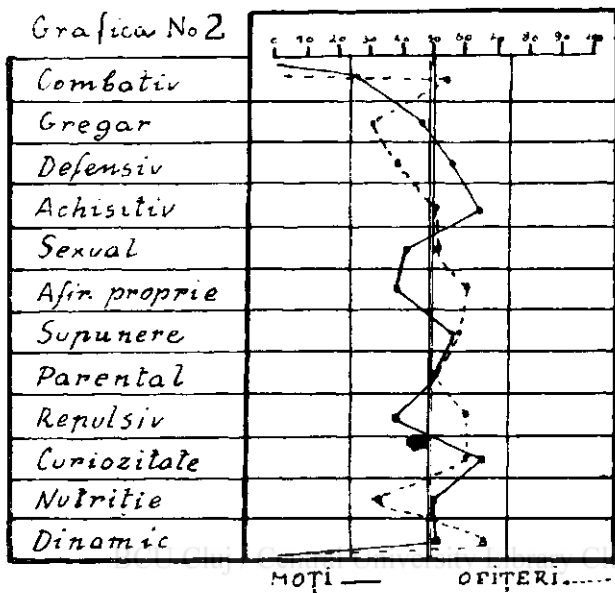
Un alt fapt destul de semnificativ care nu face decât să confirme rezultatele obținute de noi, este și acela că în tabloul întocmit de Institutul de Psihologie din Cluj, după Buletinul Demografic al României, cu privire la repartizarea pe județe a sinuciderilor și omuciderilor pe anii 1932—1936, județul Turda figurează cu un procent scăzut atât în privința sinuciderilor, cât și a omuciderilor. Ori, atât instinctul combativ care este unul din factorii primordiali în determinarea omuciderilor, cât și tendințele spre emotivitate și depresiune, care intră ca elemente hotărâtoare atunci când este vorba de sinucideri, au fost găsite diminuate la Moși.

De altfel, când este vorba de conduita umană, explicația nu trebuie căutată numai într'un singur impuls, ci în întreaga configurație a acestora, în special în acei factori ai personalității cari joacă rolul de inhibitori, cum sunt inteligența și puterea de frână a individului.

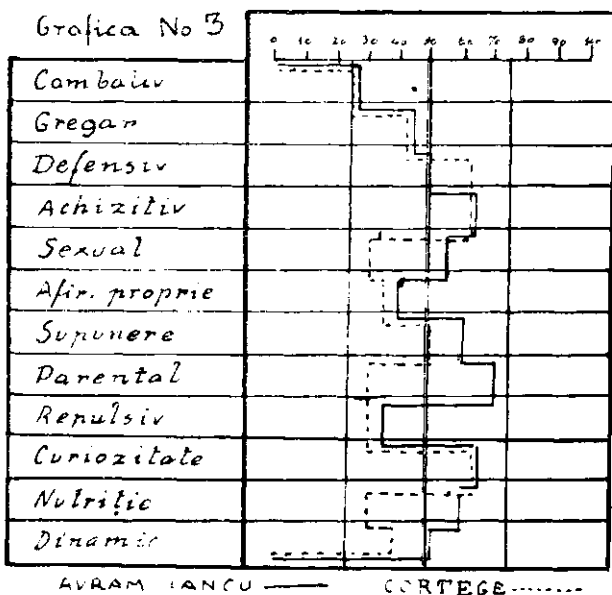
Configurația impulsurilor este însă, după cum am amintit mai înainte, în funcție nu numai de constituția nativă a individului, ci și de standardurile vieții sociale. Astfel același chestionar de impulsuri primare aplicat la ofițerii Școalei Speciale de Infanterie din Sibiu a dat cu totul altă configurație.

Mai mult chiar, făcând comparația între rezultatele obținute pe locuitorii fiecărei comune în parte, am constatat diferențe atât în modul de configurare a impulsurilor, cât și în privința intensității lor, și anume o accentuare a aproape tuturor impulsurilor (exceptând pe cel defensiv) la locuitorii comunei Avram Iancu în comparație cu comuna Certege.

IMPULSURI PRIMARE

IMPULSURI PRIMARE

Vedem deci că intensificarea relațiilor sociale cum este în cazul comunei Avram Iancu, pare să aibă drept consecință pe lângă o ușoară hipertrofiere a aproape tuturor impulsurilor și o diminuare a instinctului defensiv (de apărare). Acest lucru s'a observat de altfel chiar în decursul examinării (examinare care s'a făcut aproape în totalitatea cazurilor sub formă de interviu) la locuitorii comunei Certege, cari s'au arătat mult mai rezervați.

Dacă conduita și atitudinile indivizilor sunt determinate, după cum afirmă Mc Dougall, în cea mai mare măsură de forma de manifestare și configurare a impulsurilor, atunci putem spune că Moții sunt bine inzestrați în această privință, la ei predominând în special instincte necesare unei bune comportări și încadrări în viața socială.

B) Contribuțiuni la cunoașterea instabilității emotive la Moți

Instabilitatea emotivă, prin care trebuie să înțelegem toate anomaliile emotiv-active, anomalii care alcătuiesc puntea de trecere între normal și patologic, a fost examinată cu ajutorul chestionarului de „Instabilitate Emotivă” tot al Institutului de Psihologie din Cluj. Acest chestionar are avantajul că pe lângă instabilitatea emotivă generală a unui individ, mai dă și o repartizare a răspunsurilor simptomatice conform principalelor constituții psihopatice admise până în prezent.

„Prin constituție psihopatică, spun Delmas și Boll, trebuie să înțelegem existența la un subiect, a unui ansamblu special și definit de tendințe, care făcând parte integrantă din individ, permit precizarea personalității sale și pot prevedea spre ce anume psihoze progresive sau regresive, intermitente sau continue este susceptibil să evolueze”.¹⁾

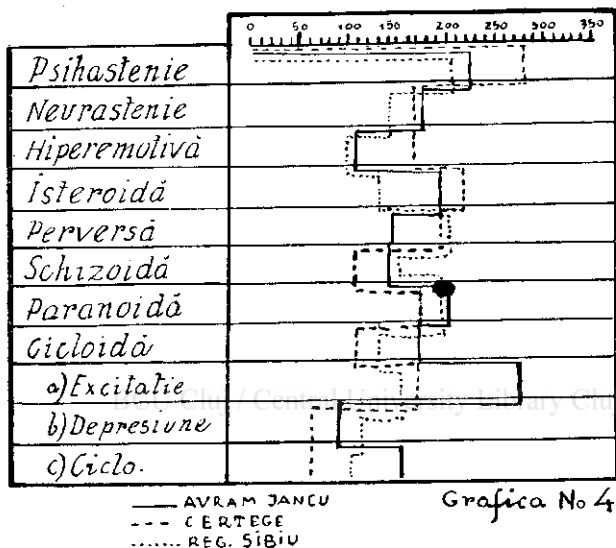
Numeroase cercetări au stabilit că numărul răspunsurilor simptomatice este mai mare la femei decât la bărbați, la oraș decât la sat. În cazul Moților stabilitatea emotivă s'a dovedit a fi ceva mai ridicată, medianul lor plasându-se ușor deasupra medianului stabilit pentru populația românească.

În ceea ce privește tendințele psihopatice ele au dat în general cam aceeași configurație ca și la sătenii din regiunea Si-

¹⁾ Ștefănescu-Goangă, Al. Roșca și S. Cupcea : „Instabilitatea Emotivă”.

biului, examinați cu ocazia unor cercetări ulterioare, cu singura deosebire că la Moți există o ușoară stare de extroversiune care este accentuată în special la locuitorii comunei Avram Iancu, comună care după cum am văzut, are o viață socială și economică mai intensă.

TRĂSĂTURI PSIHOPATICE

S'ar părea că în privința instabilității emotive și a tendințelor psihopatice, deosebirile trebuiesc căutate mai mult între sat și oraș, decât între satele din diversele regiuni.

Astfel tendințele schizoide par să se accentueze pe măsură ce viața socială începe să ia forme mai complexe, schizoidismul fiind mult mai accentuat la oraș decât la sat și el diminuează pe măsură ce ne apropiem de formele mai simple ale comunităților omenești.

Orașul în special, este acela care în loc să solidifice sociabilitatea indivizilor, o fragmentează prin indiferentismul relațiilor sociale, ceea ce are drept consecință o interiorizare a individului, o întoarcere spre propriul său eu.

După Wirth, orașul aduce cu sine o accentuată heterogenitate a populației și deci o augmentare a relațiilor umane, care devin astfel anonime și superficiale.

Pe de altă parte însăși instituțiile existente la oraș au după Wirth, în vedere mai mult trebuințele colective ale masei decât trebuințele individuale, individul devenind astfel mai mult un agent în slujba grupului, ceea ce are drept urmare o serie de conflicte între eul individual și interesele colectivității, ducând prin fricțiuni repetate la o instabilitate și nesiguranță, ce are drept consecință schimbarea comportării individului și interiorizarea lui.

Cercetările noastre au confirmat în mare măsură acest lucru, rezultatele obținute arătând că schizoidismul este cu atât mai accentuat cu cât trecem dela formele simple ale comunităților sociale spre cele mai complexe.

Rezumând cele expuse mai înainte, putem spune că :

1. Două instincte domină în viața emotiv-activă a Moșului, instinctul de curiozitate și cel achizitiv.

2. Variabilitatea condițiilor economice în deosebi, aduce cu sine o structuralizare și ierarhizare nouă a impulsurilor. Intensificarea raporturilor dintre indivizi părând să ducă la o mai mare accentuare a acestor impulsuri.

3. Stabilitatea emotivă a Moșului, privită, comparativ cu etalonul general al populației românești este ușor crescută.

4. Tendințele schizoide tind să se accentueze pe măsură ce ne apropiem de formele mai complexe ale comunităților.

Ținând seamă că problema ridicării economice și culturale a Moșilor este o problemă destul de importantă, această ridicare a standardului economic și cultural va fi cu atât mai ușor de ajuns cu cât se va ține mai mult seamă de directivele și tendințele cu bază nativă ale Moșilor. Ori, starea emotiv-activă a Moșilor, așa după cum rezultă din datele cercetărilor noastre, nu prezintă nici o insuficiență fundamentală, care ar putea constitui un impediment la progresul lor.

RESUMÉ

Les recherches sur la connaissance des impulsions primaires et sur l'instabilité émotive chez les Moși, ont été entreprises par les auteurs sur 200 individus de deux villages placés dans l'arrondissement Câmpeni.

Les conclusions de ces recherches sont les suivantes :

1. *Deux instincts dominant spécialement la vie émotivo-active du Moș, l'instinct de curiosité et celui d'acquisition.*

2. *La variabilité des conditions économiques particulièrement amène avec elle une structure et une nouvelle hiérarchisation des impulsions. L'intensification.*

des rapports entre les individus paraît mener vers une plus grande accentuation de ces impulsions.

3. La stabilité émotive du Moș considérée comparativement avec l'étalon général de la population roumaine, est légèrement élevée.

4. Les tendances scizoïdes tendent à s'accroître à mesure que nous nous approchons des formes plus complexes des communautés humaines.

Le problème du relèvement économique et de culture des Moși, est un problème assez important, donc ce relèvement du standard économique et de culture sera d'autant plus facile à atteindre, qu'on tiendra compte des directives et des tendances à base native des Moși. Or l'état émotivo-acquisitif des Moși, ainsi qu'il résulte des données de ces recherches, ne présente pas une insuffisance fondamentale, qui pourrait constituer un empêchement à leur progrès.

Evoluția Neamurilor

de

DR. PETRU RÂMNEANȚU

Evoluția numerică a unui neam cu o structură naturală normală, prin urmare care are aceeași frecvență între sexe, iar compoziția pe etate o are sub forma unei piramizi¹⁾ — mulți copii și adolescenți și relativ mai puțini adulți și foarte puțini bătrâni —, ar fi logic să urmeze un traiect continuu ascendent. Acest mers presupune că cifra născuților-vii, an de an, e mai urcată decât cifra deceselor de toate vârstele. De altfel formarea acestui excident, zis natural, nu e lăsată la voia întâmplării. Mai toate neamurile se străduiesc prin politica de populație să și-l asigure, indiferent de sacrificiile pe care le reclamă. Scopul pe care îl urmăresc neamurile e arhicunoscut: ca să-și urce potențialul militar, ca să-și apere și să-și lărgească hotarele teritoriilor locuite de grupele de populație cu același sânge; ca să-și asigure o mai bună stare economică și culturală și ca să-și câștige chiar supremația politică și întâietatea limbii și a religiei față de națiunile vecine.

Evoluția cantitativă a populației nu urmează însă acest mers ascendent, considerat ideal. Populația nu crește, așa cum s'a crezut multă vreme, conform unei linii drepte ascendente, reprezentanta unei ecuații de gradul întâiu,²⁾ nici ca o parabolă de gradul al

¹⁾ Vezi grafica 3.

²⁾ $y = a + bx$.

doilea¹⁾ sau ca o curbă exponențială,²⁾ care știm că descrie creșterea unui capital depus cu dobânzi compuse. Dispunem astăzi de două mărturii incontestabile, care ne demonstrează până la evidență, că evoluția populației urmează alte căi. Aceste mărturii sunt: Istoria neamurilor și traiectul pe care-l urmează creșterea populației într'o anumită epocă culturală.

Din istorie știm, că orice neam am considera, într'o epocă mai îndepărtată sau mai apropiată a avut un început, iar unele dintre ele, după o anumită durată, s'au risipit sau au intrat într'o nouă matcă, pentru a pune bază altor neamuri noi. Astfel Egiptenii, Elenii și Romanii s'au dispersat după ce au ajuns la o cultură aleasă, iar unele din triburile Oceaniei se contopesc, cu neamurile imigrate, acum sub ochii noștri, nelăsând decât urme foarte modeste. E important însă să reținem că aceste neamuri, dispărute ca unități politice, nu s'au stins în sensul biologic al cuvântului. Ele și-au pierdut numai coeziunea biologică dintre diferitele lor nuclee. Prin urmare ele continuă să trăiască, dar ca și componentele unui nou peisaj etnic.

De sigur nu e locul aici, de a descrie procesul formării de neamuri noi, prin revitalizarea, sub anumite circumstanțe, a unui nucleu de populație din sânul unui neam ajuns în general în stare de torpoare sau prin amestecul provenit în urmă de războaie sau imigrații, între două și rar între mai multe neamuri. Ne mulțumim a releva numai că neamurile care au trăit sau care trăiesc astăzi, la început au plecat dela o cifră redusă, numită în statistică asimptotă inferioară, paralelă cu abscisa.³⁾ De altă parte, cifra dela care a început decadența neamurilor care s'au autodisolvat deja, o considerăm, cum e și natural, maxima la care ele au putut ajunge. Aceasta ne fixează a doua limită, tot paralelă cu abscisa, și o numim asimptotă superioară. Intre aceste două limite extreme, evidențiate de istorie, pentru neamurile care și-au urmat ciclul vieții, și posibile de a fi calculate statistic și pentru neamurile în viață astăzi, — presupunând bine înțeles că suprafața pe care o ocupă într'o anumită epocă culturală este aceeași —, putem pe baza cercetărilor profesorilor R. Pearl și

1) $y = a + bx + cx^2$.

2) $y = ab^x$.

3) Vezi grafica 1.

J. L. Reed, să ne calculăm și modalitatea creșterii populației între limitele fixate.

Ținând seamă de înmulțirea culturilor, de microbi, de fermenți și în special de a muștei de oțet *Drosophila Melanogaster*, cu care s'a experimentat, care culturi, pentru fiecare din acestea, într'un spațiu limitat și cu o alimentație suficientă, la început urmează o creștere lentă, apoi progresiv una mai accentuată, iar după un anumit timp, chiar dacă li se oferă o alimentație supra-abundentă stagnează și ființele lor mor, autorii amintiți au încercat să studieze și evoluția populației umane după aceeași curbă, pe care au numit-o logistică.¹⁾ Pearl și Reed au calculat cu ajutorul curbei logistice populația alor 16 țări.²⁾ Pe baza ei și noi am calculat populația dinaintea recensămintelor care au avut loc și pe cea viitoare, a României cu suprafața înainte de mutilare.³⁾ Cifrele recensămintelor care au avut loc, în țările pentru care s'a calculat curba logistică, au confirmat prezicerile publicate.

Ținând seamă, de o parte, de durata vieții neamurilor deja dispersate și, de altă parte, de diferențele în rata de creștere a neamurilor studiate, care pentru o epocă culturală descriu curbe logistice diferite, unele cu ascensiune și saturație rapidă și altele cu creștere prelungită și cu saturație, adică apropiere de asimptota superioară, care are loc numai într'un timp îndelungat, putem trage următoarea concluzie: Fiecare neam urmează o vieță proprie lui, asemănătoare unui individ, se naște, crește, ajunge la apogeu și în urmă îmbătrânește, își pierde coeziunea dintre componentele lui și intră în autodisoluție. Ciclul acesta specific fiecărui neam depinde de următorii factori:

a) *Factori ereditari* și

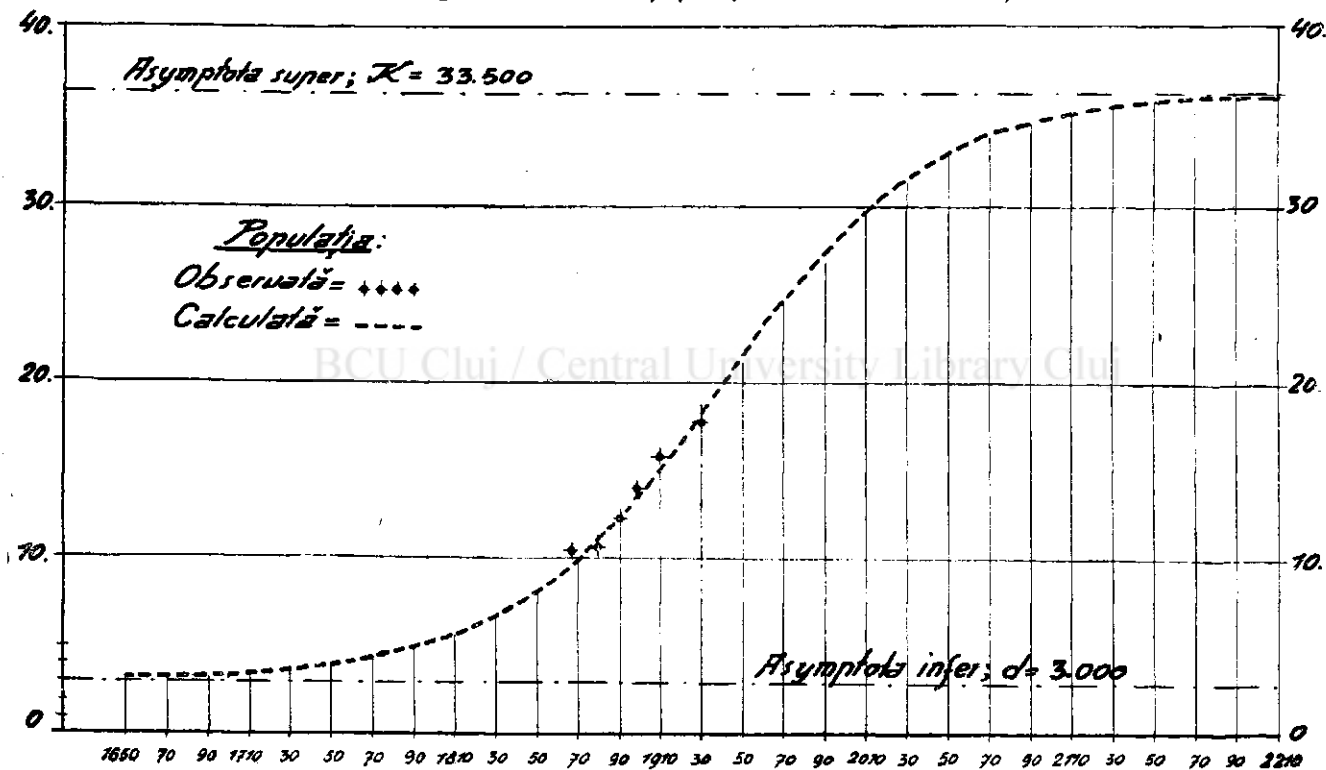
b) *factori externi*, cari sunt produși de *diferențierea populației în diferite clase*, în raport cu mediul rural sau urban, cu starea socială, cu condițiile economice și cu distribuția ei în variate categorii profesionale.

1) Curba logistică a fost prima dată descrisă de belgianul P. F. Verhulst la 1838, iar la 1920 R. Pearl și L. J. Reed au dedus-o din nou, fără să cunoască lucrarea primului descoperitor.

$$2) y - d = \frac{K}{1 + Ce^{rx}}$$

3) P. Râmneanțu, *Biometrie medicală și statistică vitală*, București, 1939, Ed. Inst. Centr. de Statistică.

Curba logistică relativ la populația României. Grafica, 1.

Vom înșira căile prin care intervin aceste două grupe de factori.

Factorii ereditari intervin prin :

1. *Capacitatea genetică a omului relativ redusă față de a altor specii și care la rândul ei variază și dela o rasă la alta și dela un neam la altul.*

2. *Creșterea foarte lentă a noului născut.*

3. *Dificultățile mari în ocrotirea copilului și în prevenirea bolilor fatale în cursul oricărei perioade din viața omului.*

4. *Variabilitatea raportului între sexe.*

5. *Frecvența mare a indivizilor inapți pentru reproducere.*

6. *Diferențele între factorii spirituali, morali, religioși și sociali mai ales, cari determină războaie, migrațiuni, sclavie, reducerea fertilității, etc.*

7. *Și e locul să mai adăogăm aici, că evoluția unui Neam nu depinde numai de jocul în timp și spațiu al factorilor amintiți, ci e în funcțiune și de Omul-Mare, Omul-Erou. Și acesta nu este „produsul timpului“, cum au spus mulți, ci e „trimisul lui Dumnezeu“, a cărui viață nu este o petrecere, ci o bătălie și un marș, un războiu cu stăpânirile și puterile, după cum ne demonstrează și ne exemplifică Th. Carlyle.*

Cei mai mulți din acești factori fiindu-ne cunoscuți, nu le mai acordăm nici o extensiune. Unicul, care e mai puțin cunoscut, e cel relativ la diferența pe care am afirmat-o că există în capacitatea genetică a speciilor și chiar a neamurilor. Acesta fiind de o importanță însemnată, nu numai în explicarea evoluției specifice a diferitelor specii, dar și în demonstrarea diferențelor care se produc chiar în sânul aceleiași specii, cred că trebuie să ne rețină atenția și cu detalii. Justificarea cea mai plauzibilă ne-o acordă Prof. C. Gini, prin așa numita teorie ciclică.¹⁾ El plecând dela faptul, că ființele diferitelor specii au un ciclu de viață propriu, scurt sau lung, datorit particularității celulelor somatice, care sunt surori, cum știm, cu celulele sexuale, zice că și speciile trebuiesc să aibă un ciclu particular. Într'adevăr, celula sexuală, sau zigotul, segmentându-se în două : O parte formează, prin diferențiere, țesuturile, organele și aparatele, cu un cuvânt structura atât de complexă a ființei. Aceasta, pentru o specie oarecare, într'o anumită perioadă de timp crește, ajunge la maturitate,

¹⁾ Nascita, evoluzione e morte delle Nazioni, Roma, 1930.

stagnează și moare. Are deci un ciclu propriu. E logic ca și sora celulei somatice, celula germinală, trecând dela o generație la alta, cum știm că are loc, să aibă și ea un ciclu propriu. Această observație e evidentă dacă privim viața speciilor. Diferența între cele două celule surori consistă numai în aceea, că cea somatică trăiește un ciclu egal cu al ființei, cu o durată pentru om de circa 70 de ani, iar cea sexuală un timp de mai multe generații.

Nu e însă atât de simplu, dacă problema e privită nu între specii, ci în cadrele aceleiași specii. Adică, atunci când căutăm să înțelegem durata vieții diferitelor neamuri, care își au originea într'o celulă germinală comună sau în mai multe, dar înrudite foarte din aproape. C. Gini susține, de acord și cu unele observații emise de Th. Morgan,¹⁾ că și celulele sexuale suferă ca și cele somatice, diferențieri, care până de prezent nu au fost însă suficient de bine demonstrate. Anume, crede că celula sexuală după ce s'a desfăcut de cea somatică, pe măsură ce se înmulțește, ar suferi și ea diferențieri, în sensul că unele își păstrează o fertilitate urcată, iar altele își reduc sau chiar își pierd această proprietate. În consecință, neamurile sau grupele de populație umană, care își reduc fertilitatea repede, cresc încet și ajung ca la maturitate să aibă o cifră maximă redusă, iar altele care își păstrează capacitatea de reproducere intactă sau chiar și-o urcă, — după cum vom vedea că încă e posibil — trăiesc o viață lungă, ajung la cifre mari și pot să urmeze nu o singură curbă logică, ci să-și suprapună încă una sau chiar mai multe.

În rezumat, diferențele în evoluția numerică a neamurilor, C. Gini le explică prin ipoteza, că celulele sexuale, în cursul generațiilor urmează o viață analoagă cu a celulelor somatice din cursul vieții ființelor, și admite că și celulele sexuale ca și cele somatice se diferențiază. Am amintit mai înainte că celulele sexuale pot chiar să-și urce capacitatea de reproducere, sunt deci obligat să dovedesc această afirmație. Problema e simplă și statistic se poate dovedi ușor. O generație provine numai din acea parte a generației precedente care a avut fertilitate. Ereditar deci, ea are numai însușirile familiilor care au avut descendenți, iar în curs de mai multe generații neamul întreg ar trebui să ajungă la calități care transmit maximum de copii, conform următoarelor cifre calculate pe 8 familii :

¹⁾ Thomas Hunt Morgan, Bazele științifice ale evoluției, București, Impr. Centrală, 1938.

Nr. crt. al familiilor	1	2	3	4	5	6	7	8	Populația totală
Cei doi soți	= 2	2	2	2	2	2	2	2	= 16
G ₁	= 0	1	2	3	4	5	6	7	= 28
G ₂	=	1	4	9	16	25	36	49	= 140
G ₃	=	1	8	27	64	125	196	343	= 764

etc., conform formulei $\frac{\sum F_x x^n}{\sum F_x x^{n-1}}$

x = puterea de reproducere.

F_x = nr. persoanelor cu putere de reproducere.

n = numărul generațiilor.

De aici reiese evident că în prima generație, familia cu 7 copii a format $\frac{7}{28} = \frac{1}{4}$, din totalul populației, iar în generația III-a a format deja $\frac{343}{764} = \frac{7}{15,6} = \frac{1^1}{2}$

Dar această însușire ereditară numerică nu merge până la numărul maxim de copii pe cari îi poate naște o femeie, din neamul respectiv, oricâte generații ar trăi neamul, din cauza pe care ne-o dă tocmai analogia dintre celulele somatice și cele sexuale, după care am presupus, că și celulele sexuale îmbătrânesc ca și cele somatice. Îmbătrânind și ele își reduc proprietatea de a se înmulți și în consecință la o anumită epocă fertilitatea stagnează, iar la alta chiar își pierde facultatea de a se reproduce și mor, constituind astfel o ultimă generație a neamului.

A doua grupă de factori, amintiți mai înainte, cei datoriti intervenției mediului extern și a politicii de populație, pe care organizațiile de stat o aplică se manifestă prin :

Reproducerea diferențială a diferitelor categorii de populație.

Problema aceasta având un șir întreg de aspecte, foarte utile în biopolitică, voi încerca să o prezint numai în linii mari.

Cunoaștem prea bine diferența între reproducerea populației dela sate și aceleia dela orașe. Populația rurală având o repro-

¹⁾ Stingerea familiilor fără copii și înlocuirea treptată a celor cu pușini copii, de către cele care au fertilitate urcată, ne demonstrează și marea înrudire existentă între familiile aceluiași neam, fapt relevant încă de mult de D-I Prof. I. Moldovan. Tot așa prin curentul invers, când familiile cu fertilitate urcată, rămân în număr redus, ele fiind înlocuite prin cele cu fertilitate scăzută, dar care sunt în număr mare, se reduce sau se îndepărtează și gradul de înrudire și în consecință membrii componenți ai neamului își pierd coeziunea dintre ei și neamul intră în autodisoluție.

ducere mai urcată decât cea din orașe, asigură nu numai creșterea numerică a neamului, în cea mai favorabilă ambianță de conservare a însușirilor biologice oferite de sat, dar prin surplusul pe care îl are, nu lasă orașele să ajungă la stingere, care fără imigrări dela sate s'ar produce în 2—3 generații și pe deasupra, populația dela sate dă și stocul de muncitori necesari industrializării realizată de toate statele.

Reproducerea diferențială pe profesii încă e suficient de bine cunoscută. În Institutul nostru dispunem de o sumedenie de date, dintre care multe au fost și publicate. Voiu reda numai câteva :

100 de familii de profesori universitari, dela Universitatea din Cluj, au 94 de urmași.
" " " " profesori secundari, dela școlile secundare din Cluj, au 83 de urmași.
" " " " învățători dela școlile primare din Cluj, au 157 de urmași.
" " " " muncitori dela unele fabrici din Cluj, cu stare economică bună lasă 121 de urmași, cei cu stare economică rea lasă 143 de urmași.
" " " " agricultori și muncitori suburbani din Cluj, cu stare economică bună lasă 169 de urmași.
" " " " agricultori cu stare economică mijlocie lasă 269 de urmași.
" " " " agricultori cu stare economică rea lasă 309 de urmași.
" " " " " rurali (jud. Turda) cu stare economică bună lasă 287 de urmași.
" " " " " " cu stare economică mijlocie lasă 285 de urmași.
" " " " " " cu stare economică rea lasă 274 de urmași.

La aceste rezultate care se refer și la diferențele variatelor clase sociale, dacă mai amintim și de studiile extrem de laborioase și însemnate făcute de Prof. Savorgnan dela Roma,¹⁾ pe familia domnitoare și nobile, în urma cărora a tras concluzia, că

¹⁾ Nuzialità e fecondità delle case sovrane d'Europa, Metron, Vol. III. Nr. 2, 1923.

acestea se sting cu o viteză surprinzătoare, ne dăm seama și de reproducerea diferențială în raport cu starea socială a populației.

Deosebirea de la o stare economică la alta, după cum reiese și din datele expuse mai înainte sunt tot așa de însemnate.

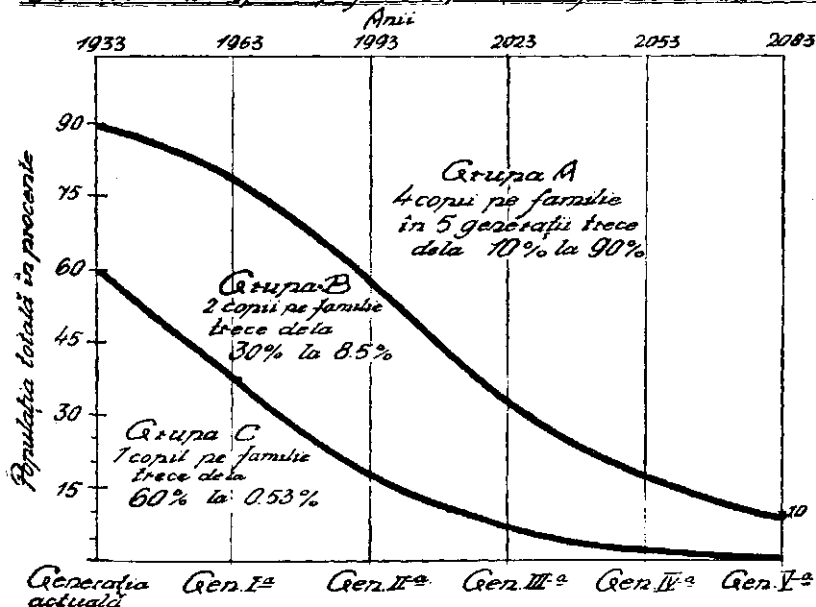
Tabloul ia însă un aspect tragic, dacă privim reproducerea diferențială și schimbarea consecutivă de procente în cursul generațiilor, între populația anormală din punct de vedere al comportării morale și al însușirilor psihice și cea care le are pe acestea la un nivel normal. Iată cum se înfățișează acest tablou în raport cu delincvența, cerșetoria și vagabondajul:

100 de familii care au delincvenți, studiate în Oficiul de Ocrotire din Cluj, au lăsat 301 urmași.

100 de familii care au cerșetori și vagabonzi, studiate tot acolo au lăsat 255 urmași.

Acestea, așezate la locurile corespunzătoare în următoarea schemă, care ne arată cât de repede, familiile cu reproducere urcată, iau locul celor cu reproducere scăzută, reprezintă prăpastia spre care merg statele și neamurile care nu iau măsuri preventive. (Grafica, 2.)

Cum numărul copiilor pe familie poate modifica soarta unei rase

Grafică expusă la Secția de Eugenie a Expoziției din Chicago de la 1933~1934.

Despre înmulțirea prostiei dau următoarele date dintr'un studiu pe care acum îl am în prelucrare. Se refer la populația din Valea-Ierii, județul Turda.

Părinții care au avut notele școlare 4—5	au în medie	5 copii vii.
" " " " " " " " 6—7	" " " "	4,3 " "
" " " " " " " " 8—9	" " " "	3,7 " "
" " " " " " " " 10	" " " "	2,1 " "

È clar, reproducerea diferențială duce cu siguranță neamul la o epuizare a elementelor inteligente și normale și lasă loc suficient celor proști, mărginiți și cu coeficientul de inteligență sub 70.

Dar ca să fim și mai edificați asupra acestei probleme vom privi-o și prin metabolismul social al populației. Întâi vom expune, în raport cu profesiunea părinților, procentele copiilor cari termină liceul și școlile superioare. Din lipsă de date românești vom reda date străine. În Italia pentru toți studenții universitari, Fortunati, pentru anii 1911—12, ne dă următoarele cifre:

Procentul absolvenților cari au părinți de o profesiune care a necesitat studii de Universitate e de 75%.

Procentul absolvenților cari au părinții în servicii de mici funcționari e de 14%.

Procentul absolvenților cari au părinții angajați ca muncitori specialiști e de 7%.

Procentul absolvenților cu părinți de muncitori nespecializați e de 4%.

Din procentele acestea reiese, că un sfert dintre intelectualii unei generații, în Italia, sunt de o proveniență socială inferioară față de cei din generația precedentă lor.

În Germania această intrare în sfera de epuizare, populația din straturile inferioare dar purtătoare de zestre biologică aleasă, o realizează într'un ritm și mai însemnat. Anume:

37% din absolvenții universităților provin din familii de funcționari superiori, profesori, funcționari, mari industriași și bancheri;

57% sunt din familii de împiegați, proprietari mijlocii și comercianți și

6% provin din familii al căror cap e funcționar auxiliar sau muncitor.

Privită problema metabolismului social prin curentul invers, adică prin scăderea situației sociale a copiilor față de a părinților

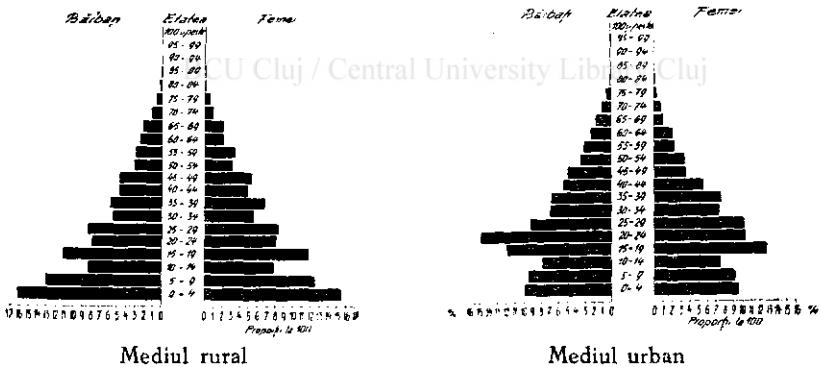
lor, constatăm că în unele centre, de exemplu în Roma, 30% din copiii clasei superioare au ajuns într-o categorie inferioară, față de a părinților.

Problema reproducerii diferențiale a populației e util să o privim și prin indicii de concentrație al averilor: Acolo unde se limitează numărul copiilor, averile se concentrează în familii puține.

Având lămurii factorii cari hotărăsc evoluția cantitativă și calitativă a neamurilor, suntem în situația de a stabili momentele statice și a proiecta tendințele evoluției neamului nostru, în comparație cu ale altora și mai ales cu ale neamurilor vecine nouă. Momentul static care înfățișează mai potrivit un neam îl constituie distribuția lui *pe etate*.

Această distribuție se reprezintă grafic în felul următor:

Distribuția populației din România pe etate, în 1930. Grafica, 3.

Pe abscisă e trecută cifra populației dela un recensământ, adusă la bază comună, adică la 100, iar pe ordonată se înfățișează etatea ei, în grupe de 5, sau mai mulți ani sau chiar pe ani de vârstă.

Teoretic, după Sundbärg, Burgdörfer și alți autori, deosebim trei tipuri de populație, anume: Tip progresiv sau populație tânără; tip staționar sau cu tendință spre îmbătrânire și tip regresiv sau populație îmbătrânită.

Tipul progresiv e caracterizat prin mulți copii și adolescenți, relativ mulți adulți și foarte puțini bătrâni. Forma graficii e a unei piramizi. Așa a fost populația din satele României în 1930.

Tipul staționar, are forma unui clopot, populația are relativ puțini copii și adolescenți, mulți adulți și relativ mulți bătrâni.

Tipul regresiv, are forma unei pere. Baza graficii e deci mai redusă decât corpul, datorită faptului că populația are foarte puțini copii și adolescenți și în schimb are mulți adulți și mai ales foarte mulți bătrâni. Așa a fost de exemplu structura populației din Paris în 1921 și a marilor orașe din Germania în 1933.

Acum, pe baza acestor descrieri putem să privim stadiul diferitelor țări, relativ la care avem date dela recensămintele efectuate în cele mai multe imediat după războiu. De tip progresiv sunt: U. S. S. R., Bulgaria, România, Olanda, Danemarca, Scoția, S. U. A. De tip staționar sunt: Italia, Suedia, Anglia, Cehoslovacia, Polonia, Belgia și de tip aproape sau chiar regresiv sunt: Franța, Germania, Austria și Elveția.

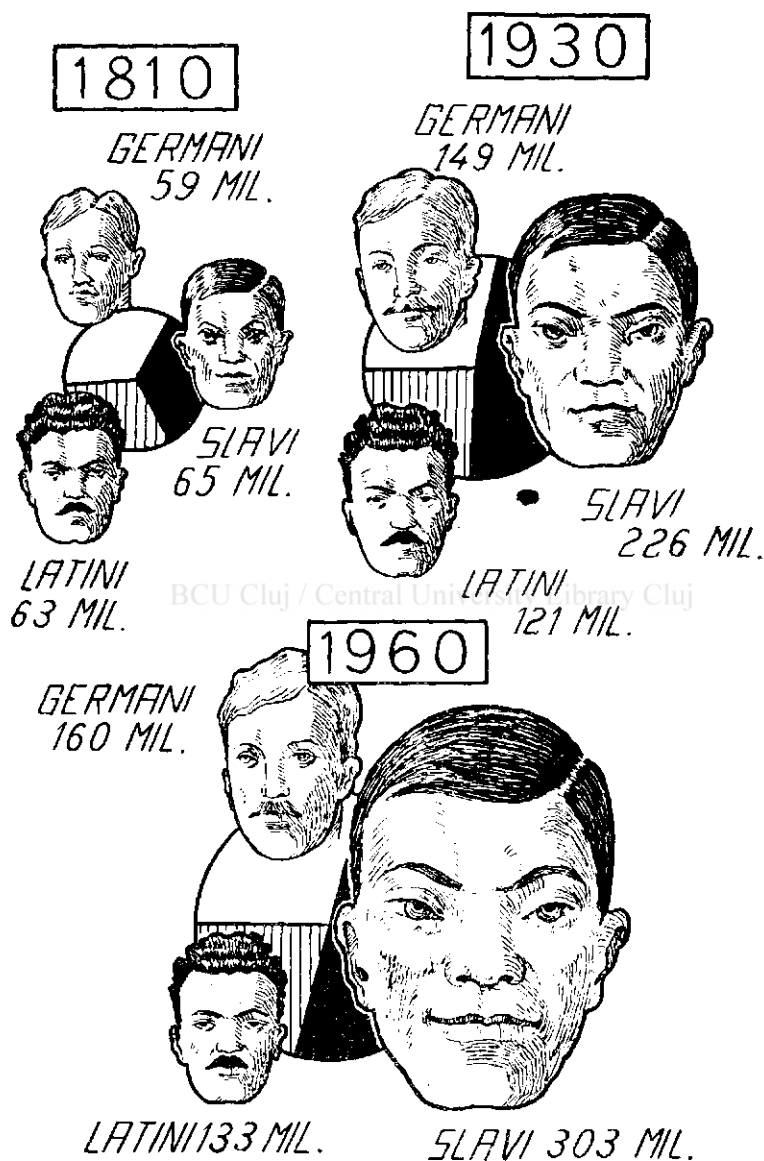
Ca să ne dăm seama de felul cum se încadrează România între celelalte țări și în raport cu viteza de creștere a populației ei, vom face o comparație pe ginți, pe state europene și vom lua în considerare chiar diferențele existente în interiorul țării dela o provincie la alta sau chiar între diferitele județe ale țării.

În analiza evoluției pe ginți vom ține seamă de calculele făcute de Otto Helmut.¹⁾ Acest autor bazându-se pe evoluția fertilității neamurilor, germane, latine și slave, dela 1810 până la 1934, ne dă următoarele cifre care prezic și realitatea ce va avea loc la 1960: la 1810 Germanii au avut cea mai redusă cifră, de 59 mil.; popoarele latine de 63 de mil.; iar cele slave de 65 mil.; la 1930, latinii au schimbat locul cu Germanii, ei au avut cea mai redusă cifră, de 121 mil.; iar Germanii și-au urcat-o la 149 mil. Slavii la rândul lor au ajuns la 226 mil., urcându-și cifra cu de aproape 4 ori, față de cea din 1810. La 1960, când Europa va avea 596 mil. de locuitori, Latinii vor avea o cifră dublă, Germanii una aproape de trei ori așa de mare ca cea dela 1810, iar Slavii vor fi de 6 ori mai mulți ca în 1810. Cifrele acestea nu au nevoie de nici-o interpretare, vorbesc singure și ginții latine nu î-i sunt de loc favorabile.

Să vedem acum, în ce fel se prezintă problema pe state? România, Bulgaria și Italia după Rusia sunt țările care au populația cu cea mai mare natalitate, sunt deci cele mai tinere. România însă în perioada dela 1911—1913 până în 1938 a suferit între toate statele europene cea mai importantă scădere a natalității,

¹⁾ Volk in Gefahr, J. Lehmanns Verlag, München, 1936.

Viitorul popoarelor germane, latine și slave. Grafica, 4.

dela 43,0 la 1000 locuitori, cât avea în prima perioadă de trei ani, a ajuns la 1938 să aibă 28,3. Scăderea aceasta bruscă și extraordinar de mare, de 34,2⁰/₁₀₀, are două consecințe grave. Una,

e următoarea: cu toate că noi avem o natalitate urcată, totuși excedentul natural, — diferența între natalitate și mortalitate — nu e mai mare decât al altor state, care au o natalitate mult mai redusă.

Iată un exemplu:

State	Ani	Natalitate	Mortalitate	Excedent nat
Olanda	1926	23,8	9,8	14,0
România	1925	35,2	21,0	14,2

Amintesc că tipul acesta de mișcare a populației, când excedentul populației prolifică este egal, din cauza mortalității urcate pe care o prezintă, cu al unei țări care are o natalitate mult mai redusă, se numește *antieconomic*.

A doua consecință, dată de scăderea bruscă a natalității din România, trebuie să ne producă o serioasă îngrijorare. Iată de ce: Ea se produce înainte ca să înceapă și scăderea mortalității. Ori, în toate țările, între care amintesc în primul rând Franța, unde scăderea natalității a precedat pe cea a mortalității, revenirea la o evoluție paralelă între natalitate și mortalitate nu a mai fost posibilă, pe lângă toate eforturile politicii demografice aplicate.

Explicația o avem deja: Are la bază modificarea în structura populației pe etate. Se datorește îmbătrânirii ei.

Marea mortalitate dela noi e întreținută îndeosebi de proporția urcată a mortalității infantile. Iar decese de copii mici sunt mai frecvente printre familiile cu copii numeroși și sunt mai puțin dese în familiile unde sunt 1 și 2 copii. Se pierd prin urmare nu numai unități cantitative, ci și unități calitative, purtătoare de zestre ereditară germinală cu potențial urcat de fertilitate. Din datele relativ la natalitate mai cităm un fapt, de o însemnătate unică în istoria demografiei: Germania, prin realizarea pe teren demografic a principiilor de politică totalitară, natalitatea de 14,7 la 1000 pe care a avut-o în 1933, până în 1938 și-a urcat-o la 19,7. Aceasta ne servește de exemplu și pentru a demonstra intervenția Omului-Erou în modificarea evoluției unui neam.

O a treia prismă, prin care mai trebuie să privim evoluția neamului nostru, este aceea pe care ne-o pune la dispoziție țările limitrofe României. De data aceasta să ne folosim de excedentul natural.

Iată cum se prezintă acesta în :

State	Natalitate	Mortalitate	Excedent natural
Bulgaria	23,9	13,4	= 10,5
Rusia	43,8	20,8	= 23,0
Ungaria	20,2	14,2	= 6,0
Jugoslavia	28,9	16,0	= 12,9
Polonia	24,9	14,0	= 14,9
România	28,3	18,6	= 9,7

Vedem că excedentul natural cel mai redus îl prezintă Ungaria și România.

Natural, că și la interpretarea acestor proporții trebuie să fim seamă că noi ca popor, deși ne-am conservat tinerețea mult mai bine decât popoarele din Ungaria de ex., totuși avem excedentul natural numai cu puțin mai urcat decât ele, ceea ce evidențiază cât se poate de clar eficiența redusă a poliției noastre sanitare.

În fine ne-a mai rămas să analizăm evoluția neamului nostru în diferitele provincii, pe care le locuiește. Și aceasta o vom face pe baza ultimilor date statistice publicate, adică pe anul 1939. Rezervorul cel mai puternic al neamului nostru e în Moldova, care are o natalitate de 35,4, o mortalitate de 22,7 și un excedent natural de 12,7, iar atentatul la viața lui vine din Banat, unde natalitatea e numai de 17,8 la mie, exact jumătatea celei din Moldova, pe când mortalitatea o are de 18,0 și în consecință excedentul natural e de -0,2.

De aici provine și strigătul că „în Banat ne pierde Neamul !”

Depopularea nu s'a limitat însă numai la această provincie, ci a cuprins și județele limitrofe lui, Arad-ul și Hunedoara, ba s'a extins chiar și mai departe, în județul Făgăraș și face impresia că în timp scurt va cuprinde întreaga Transilvanie și Crișana.

Iată cum și-au încheiat bilanțul cele trei județe amintite :

Județe	Natalitate	Mortalitate	Excedent natural
Arad	18,1	16,6	= +1,5
Hunedoara	20,0	16,8	= +3,2
Făgăraș	26,7	21,7	= +5,0

Din cele expuse am convingerea că am izbutit să redau măcar o imagină palidă despre evoluția numerică și calitativă a

neamurilor. În rezumat, reiese că pe întreg globul pământesc nu există nici măcar două neamuri care să se găsească în același stadiu al evoluției și că nu există chiar în vieța unui singur neam două momente egale, care să se manifeste prin același echilibru intern, între cifra populației, suprafața locuită, standardul ei de viață și nivelul cultural la care a ajuns. Și la fel cum între neamurile vecine nu există o stabilitate internă, nu există între ele, dela o clipă la alta, nici o interdependență egală.

Apoi, cred că am relevat suficient, atât la expunerea factorilor ereditari, cât mai ales prin cifrele redate, relativ la reproducerea diferențială, că neamurile chiar după o viață extrem de lungă și după o istovire biologică foarte accentuată, încă mai păstrează nuclee de populație normală și dotată, care și-au conservat potențialul unei fertilități urcate, capabilă să transmită încă mult timp însușirile specifice ale neamului întreg, ascunse în cromosomii plasmiei ei germinative.

Și acestea nu trebuie să fie chiar așa de mari, cum eventual ne-ar părea. Într'adevăr din examinarea datelor statistice din mai multe State, făcută de C. Gini, s'a putut stabili, că o generație derivă dintr'un fragment relativ redus, din jumătatea sau din $\frac{2}{3}$, a generației precedente. Aceasta din cauza că $\frac{2}{5}$ până la $\frac{2}{3}$ din membrii generației precedente nu se căsătoresc, iar dintre aceștia $\frac{1}{3}$ până la $\frac{1}{7}$ nu lasă descendenți.

Din acestea reiese că un neam, cu toate că a ajuns la răscruce, dar dacă dispune de un comandament care procedează sincer la selecția fragmentului relativ redus de populație, cu calități, fizice, psihice și morale, normale sau chiar superioare și îi asigură acestuia posibilități de căsătorie și de reproducere, reintră ușor și repede pe linia evoluției ascendente. Revenind la noi, constatăm că normele de repunere, principiile biopoliticii ni s'au pus demult la îndemână, iar comandamentul nu ne lipsește. Problema e în funcțiune deci numai de voință.

SUMMARY

The evolution of the nations. The author has demonstrated that the numerical evolution of the nations are in function of the hereditary factors enclosed in the germinal cells, which are differentiating as the somatic cells do. On this basis is explained why some nations follow one logistical curve and others live, two, three or more such curves.

It is evidenced the role played by the intervention of the selective reproduction and the social metabolism, as external factors, in the quantitative and qualitative evolution of the nations.

He is studying the stage in which the rumanian nation is, in special in comparision with the neighbouring nations considering the ages and natural movement of population.

Problema ocrotirei și asistenței

de

Dr. LEON PRODAN,
Medic Șef al Municipiului București

Acțiunea de ocrotire și asistență așa cum se concepe astăzi e o derivație științifică a sentimentului de milă și de caritate. Intr'un stat modern și bine organizat aceste probleme necesită o dirijare tehnică, fixându-li-se un scop bine precizat.

Noțiunea de ocrotire și asistență în limbajul de toate zilele este adeseori greșit întrebuințată, datorită faptului, că nu există practic, în aplicarea lor, o linie de demarcație; totuși scopul și finalitatea lor este diferită.

Ocrotirea se ocupă cu promovarea familiei normale și cu toate cauzele, fie de natură ereditară, fie datorite mediului extern, fizic și social, care ar putea deteriora calitățile biologice ale familiei și a membrilor ce o compun, cu scopul de a preveni orice daună, pentru asigurarea unor calități biologice cât mai superioare în sânul generațiilor ce vin.

Câmpul de acțiune al ocrotirei așa după cum l-am schițat, a fost fixat prin Legea Sanitară din 1930, care la art. 434 prevede următoarele: „Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, are obligația de a lua toate măsurile, pentru ocrotirea familiei și în special a mamei, a copilului și a tineretului, în scopul dezvoltării normale a națiunii”. Dezvoltarea viitoare normală a națiunii presupune măsuri complexe, atât în ce privește patrimoniul ereditar, cât și mediul extern.

Prin această delimitare de atribuțiuni, ocrotirea face deosebire între indivizii cărora se adresează și se preocupă în primul rând de aceia, cari interesează dezvoltarea normală viitoare a națiunii.

Asistența socială are ca preocupare patologia socială, ea are deci menirea de a ajuta familiile sau indivizii dependenți, incapabili de a se susține singuri. Procedura de lucru a asistenței sociale este diagnosticul social, efectuat prin anchete sociale căreia îi urmează în mod firesc măsurile de îndreptare sau terapie socială.

Care este deosebirea între aceste două acțiuni ?

Opera de ocrotire este o acțiune preventivă, care se proiectează în viitor, pentru a asigura generații din ce în ce mai bine înzestrate din punct de vedere biologic. Această acțiune presupune măsuri de ordin igienic, pentru apărarea sănătății și de ordin biologic, pentru apărarea patrimoniului ereditar.

Pentru ridicarea nivelului biologic și sanitar al unui popor e nevoie de o muncă bine organizată la care să ia parte toate compartimentele importante din organizația de Stat. E nevoie de o politică anume dirijată în acest scop numită „Biopolitică”, sau politica vieții. Ridicarea nivelului biologic și sanitar trebuie să meargă mână în mână cu ridicarea nivelului cultural și economic. Deci e nevoie de o colaborare strânsă a mai multor specialități. Din aceste precizări reiese că ocrotirea este o acțiune de interes național, etnic.

Asistența socială are un caracter curativ, căutând să vindece diferitele rele ale organismului social. Se ocupă cu toate persoanele, care fie din cauze ereditare, fie din cauze sanitare, sau datorite defectelor de organizare socială nu sunt capabile a-și asigura existența. Deci se ocupă cu tot ce este anormal, sau patologic în societate, căutând să îndrepte aceste neajunsuri. Și aici e nevoie de măsuri complexe, dela simplul ajutor ocazional, până la măsuri și reforme sociale, care duc, chiar la limitarea libertății individuale în scopul apărării colectivității. Și aici e nevoie de colaborarea tuturor departamentelor importante din viața unui stat.

După cum între medicina preventivă și cea curativă nu se poate trasa o linie de separație precisă, tot așa nici aici nu se poate exclude opera terapeutică din domeniul ocrotirii și nici profilaxia din domeniul asistenței sociale. Ba ceva mai mult, așa după cum medicina curativă caută a se plasa din ce în ce mai mult pe linia preventivă, prin diagnosticul precoce al diferitelor îmbolnăviri, urmată de tratament, pentru a preveni agravarea și diferite complicații ale boalei respective, tot așa și asistența so-

cială, caută a descoperi de timpuriu defectele organizării sociale și diferitele cauze de mizerie și dependență pentru a le contrabalansa prin măsuri de profilaxie socială. Aceste măsuri adeseori au caracterul de a apăra organizația de Stat. Iată deci că opera de ocrotire și asistență sunt în cea mai strânsă conexiune, și de aci necesitatea ca acțiunea pe teren să fie în strânsă legătură, pentru asigurarea unui randament optim.

Instituțiile prevăzute de legea sanitară pentru a desfășura aceste activități sunt: Oficiul de ocrotire, pentru mediul urban și casa de ocrotire, în cadrul plasei sanitare, pentru mediul rural.

Conducerea acestor organizațiuni o are medicul igienist. Medicul igienist este ajutat în aceste acțiuni de către asistenta socială și sora de ocrotire. Asistentele sociale sunt destinate în primul rând pentru activitatea din orașe, unde viața are aspecte mult mai complexe și necesită o specializare mai mare, decât mediul rural.

Activitatea pe teren se desfășoară în felul următor: sora de ocrotire face vizite la domiciliul familiilor unde îndrumă și inițiază în deosebi mama în ocrotirea și creșterea igienică a copiilor, urmărește dezvoltarea normală a tuturor membrilor familiei, dă sfaturi cu privire la nutriția potrivită a copiilor și celor adulți; dă sfaturi de curățenie a gospodăriei și de igienă individuală, descoperă bolile infecțioase și cele sociale, propune intervenția medicului ori de câte ori acest lucru este necesar. Rolul ei este deci în primul rând de educație, de îndrumătoare a celor lipsiți de posibilitatea de a-și apăra sănătatea, fie din cauza vârstei lor sau din cauza lipsei de cultură și a nivelului social scăzut. Cu această ocazie sora de ocrotire, descoperă și diferitele familii sau persoane, în mizerie sau dependente. Aceste cazuri sunt deferite asistentei sociale care face ancheta cuvenită, studiind întreg complexul de cauze, care au făcut, ca persoanele respective să ajungă în stadiul de mizerie și degradare socială. Anchetei îi urmează măsurile de îndreptare, care niciodată nu pot fi stereotipe ci variate și adaptate dela caz la caz.

Deosebirea între asistența socială și caritatea publică este enormă. Asistența socială, caută ca în toate cazurile posibile să facă asistență constructivă, adică să ajute pe cei asistați în așa fel și în așa măsură ca ei să poată deveni din nou elemente utile societății sau cel puțin să se poată susține singuri. Caritatea pu-

blică ajută pe cei săraci fără să știe întotdeauna situația reală a celui ajutat și nici felul cum se întrebuițează ajutorul dat. Rezultatul este că se abuzează de sentimentul atât de nobil, al milei, de aceea trebuie să-l încadrăm într'o muncă bine organizată și îndrumată de specialiști, ducând astfel la rezultate mult superioare.

Pentru oficiul de ocrotire Legea Sanitară prevede următoarele secțiuni :

1. Secția administrativă.
2. Secția ocrotirii naționale.
3. Secția asistenței sociale.
4. Secția ocrotirii locuințelor.

Pentru casa de ocrotire se prevede :

1. Un dispensar mixt.
2. Un cămin de zi pentru copii.
3. O sală pentru intervenții urgente.
4. Un salon pentru bolnavi de urgență.
5. O baie duș.
6. Locuință pentru sora de ocrotire.
7. Birou administrativ.

Deci s'a prevăzut tot ce este necesar unei bune organizări a acestor acțiuni, adaptat cerințelor speciale dela sate și orașe.

După 11 ani dela promulgarea acestei legi sanitare, am putea aștepta ca toate orașele, sau cel puțin municipiile din țară să-și aibă oficiul de ocrotire organizat, iar la sate să avem un număr de plase sanitare cu casele de ocrotire respective. Durere, aceste principii au fost aplicate numai în câteva orașe, iar la țară avem numai câteva plase sanitare mai mult cu caracter demonstrativ. În restul țării domnește aceiași lipsă de organizare și îndrumare rațională, de către oameni specializați, în problemele de ocrotire și asistență. Inițiativa particulară este fără niciun control și fără nicio îndrumare și coordonare în acțiunea sa de ocrotire și asistență.

Rezultatele admirabile obținute de către puținele oficii de ocrotire și plase sanitare ce avem, ne lasă posibilitatea să întrevădem la ce rezultate frumoase am fi ajuns, dacă se aplicau peste tot aceste principii.

Prin faptul că acestor probleme nu li s'a dat importanța cuvenită, nici școlile care erau menite să pregătească elementele necesare pentru munca pe teren, n'au fost sprijinite în așa mă-

sură ca să poată forma un număr destul de mare de medici igieniști, de asistente sociale și de surori de ocrotire. Aceasta este situația în care ne aflăm. Timpurile de grea încercare prin care trecem, reclamă o activitate intensă de ocrotire și asistență și ne cer să ieșim din pasivitate, pentru a ne organiza și pune la muncă toate forțele pregătite în slujba acestor imperative.

Conducătorii noștri de azi au înțeles datoria momentului de față elaborând Decretul-Lege pentru înființarea și organizarea „Consiliului de Patronaj al Operelor Sociale”.

Și pentru ca marele public să-și dea seama și mai bine de importanța mare ce se dă astăzi ocrotirei și asistenței, vreau să accentuez faptul că acest Consiliu de Patronaj a fost pus sub înalta președinție de onoare a M. S. Regina Mamă Elena și sub directa conducere a D-nei Maria General Antonescu.

Acest Decret-Lege la art. 2 prevede: Consiliul coordonează activitatea tuturor instituțiilor publice și private, care au atribuțiuni și activitate în domeniul asistenței și ocrotirei sociale.

El îndrumază, controlează și precizează acțiunea tuturor așezămintelor particulare și a societăților particulare, care se ocupă permanent sau ocazional, cu opere de binefacere, asistență sau ocrotire socială și în genere a instituțiilor private care au o activitate de interes social.

El va stabili și aproba programele anuale de activitate ale tuturor acestor instituțiuni.

El va putea înființa și organiza activități noi și instituțiuni pentru opere sociale, pe lângă cele existente.

Iată un program vast de acțiune pe care urmează să-l aplice Consiliul de Patronaj.

Sub controlul și îndrumarea tehnică a Consiliului, intră toată opera de ocrotire și asistență socială din întreaga țară. La această acțiune sunt cointeresate toate Ministerele mai direct legate de prosperitatea biologică și economică a neamului nostru, având totodată întreg controlul și îndrumarea întregii inițiative particulare, care activează în acest domeniu.

Activitatea Consiliului de Patronaj, deși e încă numai la început se resimte în masele largi ale populației. Astfel el activează foarte intens în ajutorarea familiilor concentraților, prin organizarea muncii la domiciliu a familiei concentraților și prin crearea de ateliere, pentru cei care pot munci înafară de cămin.

A organizat darul soldatului, pentru armata noastră concentrată la graniță. A organizat cantine pentru copiii școlari subnutriți, cantine cu prețuri accesibile pentru populația nevoiașă. Un cămin pentru reeducarea copiilor delincvenți, după toate normele științifice. Organizează ajutorul studenților universitari. Deci a pus la cale o serie întreagă de acțiuni de asistență și ocrotire în curs de desfășurare.

Paralel cu această acțiune de asistență urgentă justificată prin timpurile excepționale pe care le trăim, s'a pus la cale organizarea diferitelor instituțiuni menite a activa în domeniul ocrotirii și asistenței după toate cerințele moderne.

Astfel Consiliul de Patronaj umple un gol real în organismul nostru de stat, încât în cel mai scurt timp posibil vom vedea întreaga operă de ocrotire și asistență îndrumată în conformitate cu necesitățile superioare ale neamului nostru și pentru ca roadele acestei activități de mare interes obștesc să fie cât mai bogate, avem cu toții datoria să-i dăm un cât mai larg concurs.

ZUSAMMENFASSUNG

Es werden die Begriffe Fürsorge und Wohlfahrt umschrieben und wird das zugeordnete Arbeitsfeld skizziert.

Românii dintre Morava și Timoc și continuitatea spațiului lor etnic cu al Românilor din Banat și din Timocul bulgar

de

DR. PETRU RÂMNEANȚU

-- Definiție. — Istoric. — Cifra Românilor din Jugoslavia. — Spațiul etnic al Românilor dintre Morava și Timoc. — Integrarea spațiului etnic al Românilor dintre Morava și Timoc cu al Românilor din Sud-Vest.

Definiții

Grup etnic de populație. Caracteristicile care descriu o grupă de populație și mai ales care delimitează net însușirile etnice ale uneia față de ale altor grupe sunt considerate următoarele : *Limba ;*

neamul; originea etnică; indicele biologic de rasă; caracterele fizice; religia; caracterul intelectual; obiceiurile; psihologia și morala populației. Din acestea, cele mai importante sunt: *Limba*, pe care generația actuală a învățat-o dela cele precedente și pe care o vorbește de preferință; *neamul* de care grupa de populație este legată prin tradiție și sentimente; *originea etnică*, care e izvorită din tradiție și trecutul ei istoric; *indicele biologic de rasă*, care e determinat de raportul dintre cele patru grupe de sânge, moștenite riguros conform legii lui Mendel; *caracterele fizice*, în deosebi complexul rasial, care fiind determinat de însușiri ereditare cum e statura, indicele cefalic, indicele facial, indicele nazal, culoarea irisului și a părului, hotărâsc ca o generație să aibă distribuția tipurilor rasiale în procente egale cu cele precedente și care distribuție diferă semnificativ de a altor grupe etnice și în fine nu fără importanță în caracterizarea unui grup etnic sunt *portul populației rurale, psihologia și apoi morala populației în general.*

Spațiul etnic al unui neam. Grupele etnice de populație care se disting unele de altele prin caracteristicile de mai sus, pot ocupa singure în mod omogen, dela originea lor, spații geografice, bine delimitate sau pot avea enclavate în sânul lor, ori infiltrate la marginea lor, populații care au altă individualitate etnică. Grupele acestea eterogene de populație de obicei sunt: Produsul colonizărilor; migrațiunilor din corpul neamurilor cu o densitate relativă mai urcată în sânul celor cu una mai redusă și asimilărilor care au avut loc la limita de contact între două neamuri inegale în vitalitatea biologică, în favorul celui care a avut-o pe aceasta mai ridicată. Iată câteva exemple dela noi: Nucleul Săcuilor, colonizați în mijlocul Românilor din Transilvania; ¹⁾ infiltrația Ucrainenilor în Nordul Bucovinei și maghiarizarea Șvabilor din județele Sălaj și Satu-Mare ²⁾ aparținătoare Nordul-Ardealului. Din aceste considerațiuni sumare, deja, reies unii dintre factorii cari delimitează un spațiu etnic și anume:

Desvoltarea unui neam pe un teritoriu la o dată îndepărtată, pierdută chiar în negura istoriei; existența lui permanentă pe acel teritoriu; constituirea între limite geografice naturale a unei majorități etnice, cu toate colonizările și infiltrațiunile inerente

¹⁾ Numai o parte din Săcuii de astăzi sunt coloniști aduși din Panonia. Marea lor masă sunt Români maghiarizați. Vezi: Buletinul Eugenic și Biopolitic. Anul 1935, pag. 36.

²⁾ Gh. Tulbure, L'Action Nationale des Souabes de Transylvanie, Revue de Transylvanie, T. III, No. 2, p. 100: „Oricine își trage hrana din solul Ungariei, milenare are datoria de a cunoaște limba maghiară și de a se considera Ungur” maximă lansată de Budapesta.

circumstanțelor istorice; *formarea și menținerea unei densități etnice*, care la orice moment a fost egală sau chiar superioară față de a neamurilor vecine. La acestea se mai adaugă și factorul constituit de *înțelegerea misiunii istorice, de a fi apărut de-a-lungul veacurilor teritoriul în care s'au născut străbunii*.

Prin prisma acestor factori, deveniți astăzi semnificativ valabili pentru toți cercetătorii, vom analiza problema continuității spațiului etnic al Românilor dintre Morava și Timoc cu al Românilor din Sud Vest.

Istoric

Vom spicui, din istoricul Românilor dintre Morava și Timoc și a celor în continuitate cu ei până la Dunărea Vidinului, numai câteva momente.

Ne interesează în special problema dacă ei aici s'au format sau aici au descălecat numai.

Cercetătorii evului mediu și cercetările toponimice spun, că ei sunt aborigeni. Istoriograful sârb V. Carich care în cartea sa *Serbia* a tratat cel dintâi acum vreo 50 de ani despre Români, scrie următoarele:

„În noua lor patrie, Sârbii au găsit o populație rustică română și rămășițe latinizate de ale populațiilor autohtone; mai cu seamă Iliri și Traci cari se îndeletniceau cu păstoritul și trăiau la munți sau prin locurile deluroase. Pe acești ciobani, crescători de vite, Sârbii îi numeau *Vlași* (Români). Urmele acestor locuitori străvechi abia de se mai găsesc azi în Serbia, fie prin anecdotele populare, care ne-au fost transmise prin tradițiune, fie în numirile: râurilor, satelor ba chiar și ale unor ținuturi întregi. În cuvântul *Vlah* își au originea lor numele a peste 250 de sate din Serbia”. V. Carich, deși nu recunoaște, că Români de astăzi sunt descendenții populației rustice romane și a rămășițelor latinizate acolo, după cum reiese dintr'un alt pasaj, în care spune: „Între Sârbii care s'au așezat în aceste ținuturi, cam pe la jumătatea secolului al VII-lea și rămășițele coloniilor romane a început acum o luptă de exterminare, luptă care s'a sfârșit cu victoria Sârbilor, grație sângelui lor curat și viguros”, totuși scrie, că „după toate probabilitățile, procesul de asimilare al coloniștilor Români rămași în Serbia s'a terminat abia la începutul Domniei turcești”.¹⁾

¹⁾ Delatimoc. Români din Serbia. Monografie etnică și statistică, București, Tip. G. A. Lazareanu, 1907, pag. 23.

Al. Rosetti¹⁾ încă amintește „că în tot cuprinsul evului mediu sunt semnalați Români în regatul sârbesc“.

Izvoarele sârbești, care se refer la sec. XIII—XIV-lea, la fel semnaleză prezența Românilor în această regiune. Astfel vechile hrisoave din sec. XIII și al XIV-lea emanate dela Domnii sârbi, cea mai mare parte adresate mănăstirilor dela Sfântul-Munte, cărora le făceau diferite donațiuni, menționează mai multe sate românești care făceau parte din Statele lor și din care unele erau indicate în ținuturile Serbiei de azi. De sigur acești Români sunt tot aceia despre care amintește V. Carich, că au rezistat slavizării până la venirea Turcilor.

Față de aceste fapte incontestabile, însuși V. Carich și mai ales istoricii sârbi cari i-au urmat susțin că în Morava au avut loc și descălecări de Români, la 1481 și la 1832 din Țările românești și la 1848 din Transilvania și că aceștia la venirea lor nu au mai găsit pe cei formați pe loc. Că au avut loc așezări de reimprospătare e mai mult decât sigur. O dovadă e faptul că Români din Cucevo și Branicevo își zic „Ungureni“ și au accentul limbii egal cu al Transilvănenilor și alta e că pe alocurea Români din Morava își zic „Țărani“ și vorbesc dialectul celor din Muntenia. Descălecarea Românilor însă *in masă* și mai ales în ultimile două epoci nu s'a putut confirma cu nimic, deși relativ la timpurile acelea, care sunt recente, înregistrările ar fi imposibil să lipsească.

De altfel e prea puțin verosimil ca Români din alte ținuturi, determinați a-și căuta prin emigrare adăposturi noi, să nime-rească exact locurile unde alți frați de ai lor ar fi avut o soartă atât de tragică și mai ales că unele așezări din munți, fiind extrem de puțin fertile, nu sunt de loc atractive, chiar dacă e vorba de migrarea unei populații din sec. al XV și cu atât mai puțin a uneia din sec. XIX.

Din contră, pentru continuitatea acelor Români pe cari Sârbii i-au găsit așezați în cele 250 de sate, dovezile se îmbogățesc din ce în ce mai mult. Iată câteva pe care le reproducem după Delatimoc. Români din Serbia, prin tradiție, până acum se consideră descendenții coloniilor romane, aduse de Traian. Cercetările arheologice din județul Pojarevăț, făcute pe lângă un fost drum roman, au scos la iveală un sarcofaș pe care erau cioplite

¹⁾ Al. Rosetti, Istoria limbii Române, vol. II. București, 1938, pag. 38.

chipuri de femei romane, care aveau pe cap faimoasa ciapsă trecută peste străvechiul plecher, făcută dintr'o întreagă coadă de cal, cu care se împodobesc și astăzi timocenele și pe care nu le cunosc nici Românele din România nici Sârboaicele din Serbia.

Cifra Românilor din Jugoslavia

În fostul stat jugoslav Românii locuiesc în trei regiuni, anume :

- a) La Nord de Dunăre, în Banat ;
- b) La Sud de Dunăre, între Morava și Timoc și
- c) În Macedonia.

O cifră a Românilor din Jugoslavia nu posedăm. Recensămintele sârbești sunt departe de a corespunde realității, din cauza opresiunii la care au fost supuși Românii. Ei nu au îndrăznit să-și declare neamul, față de care erau legați prin tradiție și sentimente, nici în cazurile când nu cunoșteau decât limba română. Apoi a mai intervenit și oficialitatea, care intenționat le-a comprimat cifra. O dovadă incontestabilă, după cum vom vedea, despre această atitudine e chiar contrazicerea, relativ la cifra Românilor între două recensăminte consecutive. Cu toate acestea, prin acordarea unor lucrări speciale cu cifrele nedistribuite pe neam, publicate de recensăminte, exprimate pe comune, putem încerca să calculăm cifra și procentul Românilor față de ale altor neamuri existente în Jugoslavia. Această încercare ne vom strădui să o facem de osebît pe cele trei regiuni mai înainte înșirate.

a) Cifra Românilor din Banatul jugoslav

De acesta ne-am ocupat în numărul precedent al buletinului. Acum reamintim numai că această regiune la 1910 a avut 176 de comune rurale și 5 orașe sau municipii, locuite de 572.781 de locuitori. Aproape toate aceste colectivități sunt locuite și de români, exceptând 12. La recensământul din 1931, Sârbii au recensat 585.549 de locuitori.¹⁾ Aplicând acestei cifre procentul Românilor dela 1910²⁾ obținem la această dată 78.112 de Români.

¹⁾ De cifra dată de acest recensământ, relativ la Români, nu ne putem folosi, ea fiind complet falsă.

²⁾ Cu toate că și Ungurii la recensământul din 1910 au comprimat pe toate căile cifra Românilor, totuși în lipsă de altă sursă ne-am folosit de cea redată de ei în mod oficial.

E foarte important de reținut, — fapt asupra căruia încă am atras atenția, — că Românii într'o însemnată parte (76.000), sunt așezați în continuare cu cei din județul Timiș, la partea de Sud-Vest a acestui județ, anume dela Canalul Beșa până la Dunăre. În jurul municipiului Vârșeț și orașului Biserica-Albă, formează chiar majorități etnice. Redăm și o tabelă pe comune a acestei regiuni românești, pe care am remarcat-o deosebit și în harta dela sfârșitul acestei descrieri.

Populația regiunii Vârșețului și Bisericii-Albe pe neamuri la 1910.

Comune Orașe Municipii	Toate nea- murile	NEAMUL POPULAȚIEI LA 1910							Alte nea- muri
		Ro- mâni	Sârbi	Cigați	Ger- mani	Un- guri*)	Slovaci și Ruteni		
Total	Cifre ‰	150.727	50.362	49.744	9.066	36.037	10.204	488	3.795
		100,00	33,42	33,00	0,06	23,91	6,77	0,22	2,52
Suboțița	611	16	545	—	8	32	—	10	
Dobricevo	462	79	2	—	9	330	1	41	
Fabian	216	—	7	—	2	72	4	131	
Zăgăița	1.245	37	1.146	—	18	8	—	36	
Gaițaș	494	28	459	—	5	2	—	—	
Grebenaf	2.443	2.292	68	—	33	20	1	29	
Oreșaf	766	453	249	—	—	10	1	53	
Ulm	3.887	166	3.364	—	219	64	1	73	
Izbiște	3.717	86	2.546	2	622	320	27	114	
Iasenova	2.212	25	1.805	2	180	143	6	51	
Crucița	2.317	7	1.764	1	5	2	—	538	
Cușici	2.823	122	2.151	—	45	18	—	487	
Karlsdorf	3.840	105	57	1	3.497	151	2	27	
Palanca	1.341	5	1.311	—	8	8	—	9	
Parta	749	65	677	—	7	—	—	10	
Călugăr	718	8	691	—	6	—	—	—	
Nicolinți	3.483	3.238	31	—	33	11	—	170	
Straja	1.678	1.544	25	—	11	29	—	69	
Duplai	1.242	32	1.174	—	29	3	—	4	
Gai	2.563	15	2.458	—	27	32	—	31	
Biserica-Roșie	1.097	6	1.001	—	44	16	—	30	
Deliblată	4.711	2.139	2.232	5	163	124	—	48	
Dubovăț	1.503	221	1.034	—	86	162	—	2	
Gaia	2.325	61	1.715	2	52	139	—	156	
Mramorac	4.663	1.256	1.058	4	2.156	80	10	99	
Cuvin	7.345	1.726	2.200	14	2.650	711	3	41	
Ostrov	1.448	37	1.300	—	17	31	—	63	
Jabuca	1.269	887	360	—	8	13	—	1	

*) La Unguri sunt trecuți și Evreii.

Comune Orașe Municipii	Toate nea- murile	NEAMUL POPULAȚIEI LA 1910						Alte nea- muri
		Ro- mâni	Sârbi	Croați	Ger- mani	Un- guri	Slovaci și Ruteni	
Stredîștea-Mică	637	621	7	—	8	—	—	1
Jamul-Mic	1.089	705	252	—	24	93	6	9
Marcovăț	1.438	1.366	9	—	49	14	—	—
Coșteiu	2.220	2.116	9	—	39	12	—	44
Mesici	726	700	19	—	4	3	—	—
Stredîștea-Mare	2.287	50	1.057	—	380	415	32	353
Porani	567	12	518	—	21	16	—	—
Retișor	1.223	1.150	41	—	10	4	—	18
Kudriți	2.043	11	9	2	1.924	83	5	9
Pauliș	2.566	22	2.251	—	27	260	4	2
Sălcița	926	872	8	—	2	42	2	—
Vlaicovăț	1.650	968	287	—	31	284	63	17
Voivodinți	1.544	1.469	21	—	12	22	1	19
Vătâni	647	34	354	—	91	166	1	1
Alibunar	4.503	2.717	1.166	1	335	267	15	2
Seleuș	2.664	2.540	29	—	22	21	7	45
Petrovasela	5.837	5.507	85	2	95	47	8	93
Sân-Mihai	4.095	3.992	25	—	28	17	6	27
Giuricaz	1.134	95	31	—	657	298	53	—
Mărghita	1.847	1.039	687	—	40	58	1	22
Sâm-Ianăș	1.568	1.323	48	—	60	68	21	48
Zichidorf	2.851	27	15	—	2.464	286	1	78
Satul-Nou	6.601	5.485	787	4	156	94	25	30
Biserica-Albă	11.524	1.806	1.994	19	6.062	1.213	45	385
Vârșeț	27.370	879	8.602	38	13.556	3.890	136	269

Regiunea aceasta în unghiul ei din Sud-Vest, pe malul stâng al Dunării de mijloc, începe exact unde pe malul opus se revărsă Morava în Dunăre.

b) Cifrele Românilor în Vestul Jugoslaviei, în Sudul Serbiei-Vechi și în regiunea dintre Morava și Timoc

În Serbia au avut loc recensăminte în 1834, 1841, 1843, 1846, 1850, 1854, 1859, 1866, 1874, 1884, 1890, 1895, 1900 și în Jugoslavia în 1921 și 1931. Rezultatele obținute la unele din acestea le redăm în următoarea tabelă, care cuprinde: Cifra totală a populației recensate; procentul Românilor față de totalul locuitorilor și creșterea Sârbilor și a Românilor dela un recensământ la altul.

Evoluția numerică a Românilor din Serbia-Vechi.

Anul	Cifra populației		‰ Românilor din total	Creșterea populației într-un an, ‰		Observațiuni
	Români	Sârbi		Români	Sârbi	
1834	—	—	—	—	—	Recensămintele fiind făcute pentru scopuri militare și fiscale nu reamarcă cifra populației pe neamuri
1841	—	—	—	—	—	
1843	—	—	—	—	—	
1846 ¹⁾	97 215	135 551	41,76‰	—	—	Din patru județe: Zaieciar, Ciupria, Pojarevăț, Craina
1850	104 343	828 999	11,18‰	—	—	Statistică făcută de Min. de Finanțe, cu greșeli de 5‰
1854	—	—	—	—	—	Nu arată cifra Românilor
1859	122 593	299 262	29,06‰	+2,45	—	In cele 4 județe dela 1846
1866 ²⁾	127 326	1 215 576	9,48‰	—	+2,91	In întreaga Serbie
1874	—	—	—	—	—	Nu arată cifra Românilor
1884	149 713	1 487 674	9,14‰	+0,98	+1,24	In întreaga Serbie
1890	143 684	1 699 158	8,06‰	-0,67	+1,42	In întreaga Serbie
1895	159 510	2 083 482	7,11‰	+2,20	+4,52	In întreaga Serbie
1900	122 429	2 298 551	5,06‰	-4,65	+2,06	In întreaga Serbie
Creșterea medie anuală în procente dela 1859—1900				+0,06	+2,43	
1916 ³⁾	212 405	—	—	—	—	In cele 4 județe dela 1846

Din această tabelă reies două fapte importante: În județele Craina (Negotin), Zaieciar, Pojarevăț și Ciupria, care compun ținutul numit dintre Morava și Timoc, cel mai vechiu recensământ sârbesc, făcut și pe neamuri, pentru Români dă un procent de 42‰. La recensămintele următoare datorită, fie sârbizării, fie numai ticluirii cifrelor, Românii au crescut mult mai încet, atât față de Sârbi din cele patru județe, cât și față de totalul locuitorilor din Serbia, deși ar fi trebuit ca ambele neamuri să aibă o creștere paralelă, având în vedere vitalitatea lor biologică, care nu poate să fie prea de osebită.

¹⁾ Drjavapis Srbije, I. 1850, pag. 91.

²⁾ " " " III. 1866.

³⁾ După aprecierea lui St. Romansky, Makedonski Pregled, Sofia 1925, Nr. I. pp. 33—68.

Ținând seamă de creșterea reală a Sârbilor dela 1859 până la 1900, care a fost de + 2,43% pe an și luând ca bază de plecare cifra Românilor din cele patru județe, dela începutul aceleiași perioade, adică dela 1859, ei ar fi trebuit la 1900 să aibă în aceste județe 258.000.¹⁾ Ori, între aceasta și cea obținută de Sârbi, la recensământul din 1900 e diferență enormă, de 135.571. De altfel lipsa de valoare a recensământului din 1900 reiese și din diferența în minus de 37.081 sau —4,65%, care rezultă față de recensământul precedent lui, realizat în 1895.

Recensământul din 1900 are totuși pentru noi și o importanță. El ne dă cifra relativ la populația care pe lângă limba maternă, vorbește și pe cea oficială, adică pe cea sârbească. Cifrele Românilor cari au vorbit la acea dată sârbește sunt următoarele:

Județe	Bărbați	Femei
Craina	7.716	3.612
Morava	1.284	319
Pojarevăț	8.484	6.008
Timoc	3.965	853
Total:	21.449	10.792

Acestea ne dau două indicii, unul pentru anul 1900 și altul pentru perioada care s'a scurs de atunci incoace. Primul ne arată, că până la 1900 Timocenii și-au păstrat perfect de bine limba și al doilea, relevând procentul redus al celor cari au început să știe și sârbește, ne demonstrează că, nici după acea dată, o desnaționalizare în masă, așa cum pretind Sârbi că s'ar fi produs până la 1931, nu a putut să aibă loc. Cifra extrem de redusă a Românilor, pe care o publică recensământul din 1931, e deci *o priori* infirmată, mai ales dacă ținem seamă că femeile vorbesc limba sârbească abea într'un procent de 8, ceea ce înseamnă că în familii se vorbește și astăzi numai românește. Faptul, că instrucția în general a fost neglijată în regiune, — are 3 plăși în care știutorii de carte au un procent numai de 20—30% —, și că femeile nu au frecventat școlile primare aproape de loc, încă exclude desnaționalizarea dorită de Sârbi, care nu a izbutit decât în cifrele recensămintelor și nu în realitate.

Pentru a determina cifra Românilor, constatând că recensămintele sârbești sunt cu totul părtinitoare lor, se înțelege, că trebuie să recurgem la alte căi.

¹⁾ Am aplicat formula: $P_{1900} = P_{1859} (1 + 2,43)^{31}$.

Una din aceste căi, de care ne putem folosi cu oarecare încredere, mai ales pentru stabilirea cifrei Românilor dintre Morava și Timoc, ne-o oferă lucrările speciale apărute în această materie. Trei din acestea avem la îndemână, a lui Delatimoc,¹⁾ Stoian Romansky²⁾ și a lui S. Cristea.³⁾ Primele două se ocupă numai de cifra Românilor dintre Morava și Timoc, indicând și denumirea satelor românești, a celor mixte, locuite de Români, Sârbi și eventual de Bulgari și a celor care prin excluderea celor dintâiu rămân ca pur sârbești. A treia nu ne dă denumirea satelor, ea e întocmită numai pe plăși. Are însă meritul deosebit că ne dă cifre și relativ la Românii din Vestul Jugoslaviei și la cei din Sudul Serbiei. Având în vedere că străduința noastră e aceea de a stabili pe baza acestor cifre spațiul etnic al Românilor dintre Morava și Timoc, unde avem majorități etnice, redăm analiza aceasta demografică în trei părți deosebite.

1. Prima cuprinde *cifra Românilor din Vestul Jugoslaviei*, anume din Ținuturile (Banovine) Drina, Drava, Zetska și în parte din Ținutul Dunărea, în care, mai ales la stânga Moravei, sunt comune locuite și de Români. Conform datelor publicate de S. Cristea, — care cunoscând și cercetând localitățile pur românești sau mixte, le-a atribuit în consecință din cifra totală dată de recensământul din 1931 un număr de Români, proporțional cu starea găsită —, redăm pe comune și plăși următoarea tabelă:

Românii din Vestul Jugoslaviei în 1931.

Ținutul	P l a s a	Nr. satelor	Nr. locuitorilor	Ținutul	P l a s a	Nr. satelor	Nr. locuitorilor
Total	13	15	12 150	Drava	Mladenovaț	1	3 712
Drina	Porecina	1	500	Dunărea	Grocița	1	1 080
"	Posavina	1	800	"	Colubara	1	1 051
"	Tamniava	1	1 286	"	Mladanovaț	1	2 710
Drava	Breice	1	20	"	Podunavlie	3	6 810
"	Ptui	1	288	Zetsco	Nicșici	1	795
"	Sipici	1	1.566	"	Plevlie	1	1 350

¹⁾ Delatimoc, op. cit.

²⁾ Stoian Romansky, op. cit.

³⁾ Sandu Cristea, Românii dintre Morava și Timoc. *Timocul*, Anul VII, Nr. 7—12, p. 25.

⁴⁾ Definitivi rezultati popisa stanovnistva od. 31 Marta 1931 godine v. I. Beograd 1938.

In total deci in aceste 15 comune românești din Vestul Jugoslaviei au fost in 1931, 12.150 de Români.

2. In Sudul Serbiei-Vechi, mai ales in partea de Sud a regiunii dintre Morava și Timoc, Românii deși nu constituiesc o majoritate etnică, totuși prezența lor e destul de însemnată. Ii redăm pe plăși după S. Cristea.

Românii din Sudul Serbiei-Vechi, Ținutul Morava, la recensământul din 1931.

Nr. crt.	P L A S A	Nr. satelor		Nr. locuitorilor		Procentul Românilor din total
		Total	Românești	Total	Români	
T o t a l		532	40	1.074.174	62.213	5,79
1	Alecsinaț	15	2	30.365	4.757	15,67
2	Bania	19	2	26.588	2.964	11,15
3	Bela Palanca	16	2	23.765	1.890	7,95
4	Belita	30	4	48.866	5.481	11,22
5	Bolievaț *)	9	2	10.755	2.297	21,36
6	Caribrod	10	—	21.765	—	—
7	Despotovaț *)	15	—	15.342	—	—
8	Dobrici	15	3	45.437	6.477	14,24
9	Copaonic	8	—	19.114	—	—
10	Cosanița	9	—	24.976	—	—
11	Lab	9	1	34.797	3.100	8,91
12	Levac	17	1	29.042	1.177	4,05
13	Lujnița	12	2	33.428	6.578	19,68
14	Morava	19	4	30.571	4.677	15,30
15	Niș	32	—	108.982	—	—
16	Nișava	34	—	72.759	—	—
17	Paracin	18	7	34.931	8.957	25,64
18	Procuplie	19	—	60.563	—	—
19	Rasina	38	—	81.825	—	—
20	Ravanița	7	1	17.606	1.346	7,64
21	Rajani	14	—	25.780	—	—
22	Svrlig	22	—	28.870	—	—
23	Temnici	15	—	27.695	—	—
24	Timoc	16	1	16.666	766	4,60
25	Trstenic	23	—	46.226	—	—
26	Vucitrn	9	—	32.248	—	—
27	Začlavec	36	5	41.017	6.128	14,94
28	Začeciar *)	6	—	7.735	—	—
29	Jicia	30	2	53.402	3.335	6,24
30	Jupa	10	1	22.998	2.283	9,93

*) Plășile acestea, in această tabelă, nu au decât o parte din comunele asupra cărora se întind, restul de comune sunt trecute in tabela următoare, relativ la Românii dintre Timoc și Morava.

In această regiune delimitată la Nord printr'o linie care trece dela Morava la Timoc prin muntele Ratnia, la Vest de râul Morava, la Est de Timoc și la Sud de Ținutul Vardarului, se găsesc 62.213 de Români. Față de populația totală constituiesc un procent de 5,8. Plășile cu o frecvență mai urcată sunt următoarele: Paracinul are 25,6⁰/₀ de Români, Bolievățul 21,4⁰/₀, Lujnița 19,8⁰/₀, Morava 15,3⁰/₀, Alecsinaț 15,7⁰/₀, Zagladac 14,9⁰/₀ și plasa Dobrici 14,2⁰/₀. Privind localizarea geografică a acestor plăși, constatăm că ele sunt în Nordul regiunii, în imediata vecinătate cu plășile trecute în ținutul despre care vom trata imediat și unde Românii sunt într'o majoritate covârșitoare față de Sârbi.

3. Cifra Românilor dintre Dunăre, Morava și Timoc.

Cifra acestora am stabilit-o pe baza lucrării lui St. Romansky ¹⁾ ajutându-mă și de indicația pe care ne-o dă Delatimoc relativ la denumirea satelor românești așezate la periferia acestui ținut. Am grupat satele pe care Romansky spune că le-a vizitat și știe că sunt românești sau mixte, românești și sârbești, pe plășile actuale și le-am atribuit cifra populației din 1931. Regiunea la care s'a referit Romansky a fost formată din patru județe, Craina (Negotin), Pojarevăț, Ciupria și Zaieciar. Acestea au avut 17 plăși, cu 391 de comune. Din aceștia, 151 le-a găsit curat românești, 42 mixte și 198 sârbești. Noi la Sud am delimitat însă altfel regiunea. Linia care unește Morava cu Timocul, am trasat-o, începând dela Morava, între Vlașca și orașul Ciupria, apoi la Nord de Iancovăț, Sonie, Stubița și Buliane, înaintând spre Vest am trecut-o pe la Sud de Krivi-vir și Lukova, la Nord de Bolievăț și ne-am apropiat de Timoc, trecând la Sud de Valaconie, Osnici, Lubnița, Șlivar și Gârlean. Astfel din plășile Bolievăț, Ciupria, Despotovăț și Zaieciar am lăsat multe comune, mai ales pe cele sârbești, în regiunea pe care am tratat-o mai înainte. Am fost însă nevoiți să lăsăm la Sud de această linie și comune pur românești, cum sunt: Dobropolie și Bucovița din plasa Bolievăț, Subsco din Ciupria și altele. Delimitarea noastră se vede și din harta anexată.

Adăugăm că cele 9 comune pur românești, dela dreapta Timocului, cuprinse de Romansky în regiunea de care ne ocupăm, plus satul Pârlita, noi le vom considera printre comunele regiunii, dintre Timoc și Vidin. Ele sunt, după cum suntem informați, deja ocupate de Bulgaria. Procedând astfel am obținut următoarea tabelă:

¹⁾ St. Romansky, op. cit.

Românii dintre Morava și Timoc. Suprafața din harta anexată.

Nr. crt.	Plăși administrative (Srez)	Nr. comunele			Denumirea comunelor curat românești și a celor mixte *)	Populația		
		Total	Românești	Mixte: (Români, Sârbi, Bulgari, Țigani)		Total	Români	% Românilor
Total		311	137	43		475.797	253.333	53,24
1	Poreci (Doni-Milanovaț)	11	8	2	Trnaica,**) Golubinie, Gorniane, Clococievați, Moșna, Rudna-Glava, Tanda, Topolnița, Bolietin*), Doni-Milanovaț*)	15.549	12.765	82,1
2	Cluci (Cladova)	17	16	1	Gerdap, Grabovița, Cladușnița, Corbova, Costol, Liubicievaț, Mala - Vrbița, Petrovo - Selo, Podvrșca, Rtcovo, Sip, Techia, Vaiuga, Velesnița, Velica - Camenița, Velica-Vrbița, Cladova *)	20.774	19.810	95,4
3	Brza-Palanca	11	9	1	Jabucovaț, Curuziște, Malainița, Mala-Camenița, Mihailovaț, Plavna, Slatina, Urovița, Vratna, Brza-Palanca *)	19.629	16.609	84,6
4	Negotin	22	11	1	Bucovaț, Dupliane, Dușanovaț, Cobișnița, Miloșevo, Mocranie, Prahova, Raduievaț, Samarinovaț, Srbovo, Velicovo, Negotin*)	36.830	20.869	56,7
5	Craina (Salașca)	16	7	—	Cioconiar, Dubociane, Glogovița, Luca, Mala-Iasicova, Tabacovaț, Velica-Iasicova	17.369	6.109	35,2
6	Zaieciar	18	11	2	Bor, Brestovaț, Bucie, Gamziograd, Crivli, Lubnița, Metovnița, Nicoliciovo, Oștreli, Slatina, Șlivar, Gârlean*), Zaieciar*)	42.398	36.791	86,8

*) Comune mixte, locuite de Români, Sârbi și alții.

**) Redăm denumirea sârbească de acum

Nr. crt	Plăși administrative (Srez)	Nr. comunelor			Denumirea comunelor curat românești și a celor mixte *)	Populația		
		Total	Românești	Mixte (Români, Sârbi, Bulgari, Țigani)		Total	Români	% Românilor
7	Bolievăț	12	7	2	Bogovina, Osnici, Podgoraț, Savinaț, Șarbanovaț, Valaconie, Zlot, Lucova*), Mali-Izvor*)	25 460	19.989	78,5
8	Zvižd (Cucevo)	14	11	3	Bucovsca, Duboca, Caona, Lieșnița, Mustapici, Neresnița, Radenca, Racova-Bara, Terovița, Turia, Voluia, Caciaina*), Cucievo*), Mișlienovaț*)	23 433	20.667	88,2
9	Homolie (Jagubița)	15	8	3	Bliznac, Iasicovo, Laznița, Lescovo, Milanovaț, Osanița, Sige, Vlaole, Crepoliin*), Crupaia*), Jagubița*)	23 306	14 792	63,47
10	Mlava (Petrovăț)	34	12	4	Busur, Dubocica, Cladurovo, Cobilie, Manastirița, Melnița, Ranovaț, Rașanaț, Stamnița, Starcievo, Vitovnița, Jdrelo, Oreșcovița*), Pancovo*), Petrovăț*), Velichi-Popovaț*)	52 549	22 571	43,0
11	Golubăț	19	7	1	Branicevo, Dvoriște, Jitcovița, Crivacia, Cudreș, Snegotin, Vucovici, Dobra*)	16 093	5.319	33,0
12	Ram (Grădiștea-Mare)	30	6	2	Cieșlieva-Bara, Doliașnița, Giuracovo, Ram, Recița, Topolovnic, Cuscicie*), Velica-Bresnița*)	35 283	7.389	20,9
13	Pojarevăț	36	3	9	Alidovo, Slivoveț, Zabrega, Beranie*) Malo-Trncie*), Petca*), Poliana*), Pojarevaț*), Salacovaț*), Trniane*), Velico-Trncie*), Velico-Selo*)	64.993	9.886	15,2

*) Comune mixte, locuite de Români, Sârbi și alții.

Nr. crt.	Plăși administrative (Srez)	Nr. comunelor			Denumirea comunelor curat românești și a celor mixte *)	Populația		
		Total	Românești	Mixte. (Români, Sârbi, Bulgari, Țigani)		Total	Români	% Românilor
14	Morava (Jabari)	17	6	7	Donia - Livadița, Cocietin, Miriievo, Orlievo, Porodin, Ticievaț, Vrbnița, Alecsandrovaț*), Boșniac*), Oreovița*), Palatna*), Rakinaț, Sibnița*), Tomislavaț*)	29.241	18.427	63,0
15	Reșava (Svilainaț)	26	9	2	Bobovo, Macievaț, Proștinaț, Subotița, Vitejevo, Gladna, Iasenovo, Troponie, Voisca, Dubnița*), Subsco*)	36.455	12.393	34,0
16	Despotovăț	8	2	3	Beliaica, Reșavița, Jezero*), Poporniac*), Jidilie*)	10.298	4.055	39,4
17	Ravanița (Ciupria)	5	4	—	Batinaț, Bigrenița, Isacovo, Vlașca	6.137	4.892	79,7

Intre limitele de mai sus, regiunea noastră are trei orașe, Negotiaul, Pojarevățul și Zaieciarul și 308 de comune cuprinse în cadrul alor 17 plăși (cerc, srez). Din acestea, 137 de comune sunt curat românești, 43 sunt mixte și 131 sunt sârbești. Comunele mixte, locuite în majoritate de Români mai au Sârbi, eventual Bulgari și Țigani. Țigani mai sunt și în cele pur sârbești sau chiar pur românești.

Cifra totală a populației din această regiune, în 1931, a fost de 475.797 de locuitori. Din aceștia 253.333 sunt Români. Ei constituiesc deci, față de totalul populației o majoritate de 53.23%. Sârbii au 40,6%, iar celelalte neamuri, Bulgarii, Țigani, Turcii și Evreii 6%.

Să comparăm, cifra de mai înainte a Românilor, cu cea obținută de noi prin calcul (258.000), pe baza creșterii reale, care a avut loc dela 1859 până la 1900. Constatăm, că cea de mai

*) Comune mixte, locuite de Români, Sârbi și alții.

înainte pare a fi mai redusă, deși ar trebui, grație excedentului natural dela 1900 până la 1931 să fie mult mai urcată, decât cea din urmă. Dacă ținem însă seamă, că în această perioadă de timp au fost pierderile de vieți destul de însemnate din războiul mondial, cât și de faptul că am defalcat cifra populației celor zece comune din dreapta Timocului și a celor câteva care au rămas la Sud de regiunea noastră, putem să ne pronunțăm, că cifra noastră, de mai sus, se apropie de cea calculată, pe baza creșterii reale anuale.

Continuând comparația cu cifrele date de St. Romansky la 1916, constatăm că ele se suprapun. Într'adevăr luând în considerare nu cifra de 181,696, pe care Romansky a obținut-o prin colindarea tuturor satelor, ci aceea de 212.405, pe care el ne-o dă după ce la precedentă a adăugat și numărul soldaților lipsiți de acasă și nerecensați deci, constatăm că dacă îi adăugăm creșterea reală anuală de 2,43 %, dela 1916, până la 1931 și îi scădem cifra comunelor rămase înafara regiunii și pe cea datorită deceselor din marele războiu obținem 267.000, care e chiar mai urcată decât cea găsită de noi. Conform ei, procentul Românilor s'ar urca dela 53,23 la 56,0.

c) Aromânii din Macedonia sârbească

Aromânii sau Macedo-Românii din Jugoslavia, după M. Popescu-Spineni se grupează în trei regiuni:

1. Grupul Bitolia-Ohrida. Centrele mai importante ale Aromânilor de aci sunt Bitolia și Crușova. Autorul relevă că în plasa Crușova sunt 7000 de Români. În Crușova s'a deschis prima școală aromânească din Turcia sub Domnia lui Cuza-Vodă.

2. Grupul din Sud-Estul Banovinei Vardar, la granița din spre Grecia.

3. Grupul Murgăș, cu centrele Scoplia și Cumanova.

După acest autor în aceste trei grupuri ar exista circa 250.000 de Aromâni.

Statisticile oficiale, consultate de I. Max. Popovici,¹⁾ cu ocazia unei misiuni oficiale, care a avut loc înainte de 1930, în problema colonizării Macedo-Românilor în țară, ne dă pentru această regiune numai 15.575 de Aromâni. Discrepanța între aceste

¹⁾ Situația Românilor Macedoneni din Jugoslavia, Grecia și Bulgaria și chestia colonizărilor în România. Buletinul Ministerului Agriculturii și Domeniilor. Anul 1930, Mai—Iunie, Nr. 5—6, pag. 255.

două cifre e deci enormă. Ea ne pune întrebarea, care din aceste două corespund realității, prima sau a doua dată de oficialitate? I. M. Popovici, în relatarea pe care o face, dă și o tabelă care cuprinde pe lângă cifrele populației pe localități și numărul școlilor și al bisericilor pe care acestea le-au avut înainte de războiu. Reproducem această tabelă, nu pentru cifrele relativ la populație, care nu corespund realității și în plus sunt și greșit redade, ci pentru a evidenția satele care nu demult, au avut școli primare și biserici românești.

Aromânii din Macedonia sârbească, instituțiile de instrucție și bisericile pe care le-au avut

Nr crt.	Denumirea localităților	Nr. locuitorilor aromânii	Instituții românești
	Total	15 575	33 școli primare, 1 liceu, 1 școală normală și 12 biserici
1	Bitolia	6 000	6 școli primare, 1 biserică, 1 liceu, 1 școală normală
2	Târnova	100	1 școală primară
3	Magarova	150	1 " "
4	Niccpole	100	(fârșeroți)
5	Moloviște	700	2 școli primare, 1 biserică
6	Gopeș	550	2 " " 1 "
7	Reona	350	1 școală primară
8	Iancoveți	75	—
9	Istoc	200	1 școală primară
10	Ohrida	225	2 școli primare, 2 biserici
11	Struga	200	1 școală primară
12	Beala de jos	500	1 " "
13	" " sus	125	1 " "
14	Perlepe	75	—
15	Crușova	2 500	3 școli primare, 1 biserică
16	Gherghieli	100	1 școală primară
17	Veles	400	1 școală primară, 1 biserică
18	Scopia	200	1 " " 1 "
19	Cumanova	175	1 " " 1 "
20	Cociani	125	1 " " 1 "
21	Cicevo	150	1 " "
22	Gostivani	75	—
23	Fetovo	100	1 școală primară
24	Prispeni	375	1 " "
25	Ferisovichi	125	1 " "
26	Huma	—	1 " " 1 biserică
27	Lipopleți	—	1 " "
28	Palanca	—	1 " "

Analizând această tabelă reiese că în unele sate, în care au existat școli și biserici românești, acum nu mai sunt de loc locui-

tori Aromâni, cum ar fi în comunele Huma, Lipopleți și Palanca. Aceasta demonstrează până la evidență, că recensământul e fals sau că Aromânii de teama prigoanei nu au îndrăsnit a-și declara neamul.

A treia sursă pe care credem că o putem folosi în aprecierea cifrei Aromânilor din Jugoslavia e următoarea: cifra elevilor cari au frecventat școlile înainte de închiderea acestora. După I. M. Popovici, numărul elevilor a fost de 8.000. Aceasta e o bază reală dela care putem pleca cu multă încredere, în calcularea cifrei totale a Aromânilor. Știind, că în această regiune, în 1931, frecvența știutorilor de carte a variat între 20 și 50, adică în medie a fost de circa 35%, putem considera că cei 8.000 de elevi au fost echivalentul acestui procent. În realitate deci, cifra totală a copiilor de etatea școlară a fost de 24.000. Ținând seamă în continuare că populația școlară constituie a zecea parte din populația totală, putem aprecia cifra Aromânilor la 240.000. Ori, aceasta cifră se apropie mult de cea publicată de M. Popescu-Spineni.

Adunând toate cifrele la care am ajuns în această sumară expunere de statistici, obținem pentru Românii din Jugoslavia următoarea tabelă, care se referă la anul 1931.

a) Români în Banatul jugoslav . . .	78.112
1. Români în Vestul Jugoslaviei . . .	12.156
b) 2. Români în Sudul Serbiei-Vechi . . .	62.213
3. Români între Morava și Timoc . . .	253.333
c) Români în Macedonia jugoslavă . . .	240 000
Totalul Românilor din Jugoslavia . . .	645.808

Spațiul etnic al Românilor dintre Morava și Timoc

Grupul cel mai puternic de Români din Jugoslavia, după cum vedem, e al celor dintre Morava și Timoc. Aceștia au trecut de un sfert de milion, încă înainte de 1931. Spațiul pe care îl ocupă este un pătrat, delimitat din trei părți de râuri însemnate: Dunărea la Nord, Morava la Vest și Timocul la Est. Din spre Sud încă este delimitat relativ destul de natural, de linia pe care am trasat-o dela Vest spre Est, dela Morava la Timoc, prin marea vale a muntelui Ratnia, brăzdată de Cernița, Timocul Negru și de alte multe râulețe, cu vărsare în Morava și Timoc.

Românii de aci, nu numai în general, au un procent mai urcat decât Sârbii, așezați printre ei la mijlocul sec. VII-lea, dar chiar dela o plasă sau cerc (srez) la altul își păstrează majoritatea. În plășile din stânga Timocului, Românii au frecvențele cele mai urcate. În plasa Cluci au 95,4⁰/₀, în Bârza-Palanca 84,6⁰/₀, în Negotin 56,7⁰/₀, și în Zaicciar 86,8⁰/₀. În partea centrală a ținutului sunt plășile, Poreci cu 82,1⁰/₀, Cucevo cu 88,2⁰/₀, Jagubița cu 63,5⁰/₀, Bolievăț cu 78,5⁰/₀, Craina cu 35,2⁰/₀, și Petrovăț cu 43,0⁰/₀. Plășile din dreapta Moravei au procentele Românilor cu ceva mai scăzute decât cele precedente. Cele mai reduse procente le au Românii către marginea regiunii, spre Sud și Sud-Vest. Orientarea valorilor acestor frecvențe, dela cele mici spre cele mari, e deci spre Nord-Est.

Românii din ținutul admirabil dintre Morava și Timoc, delimitat de granițe naturale, nu constituie numai majorități etnice determinate pe baza limbii vorbite și a tradiției și sentimentului pe care și le-au păstrat, dar îndeplinesc și alte condiții, care le dă dreptul să-și pretindă acest spațiu ca etnic al lor. Iată două dintre cele mai însemnate:

Profesorul C. C. Giurescu, a arătat în lucrarea *Vlahia Asaneștilor*¹⁾ că Imperiul Româno-Bulgar și-a avut capitala nu în Macedonia, în Târnova, ci în Balcan. Iată ce spune: „Din cercetarea izvoarelor contemporane scrise, parte din ele, de martori oculari, rezultă că răscoala, Asaneștilor a pornit din muntele Hemus (Balcan), iar nu din Pind. Aceleași izvoare ne arată, că prin Vlahia lui Asan trebuie să înțelegem muntele Balcan, dela Marea Neagră până în Serbia. Vlachi locuiau amândouă versanturile acestui munte, întinzându-se spre miază-noapte până la Dunăre”.

Integrarea spațiului etnic al Românilor dintre Morava și Timoc în spațiul etnic al Românilor din Sud-Vest

E de ajuns să aruncăm cea mai scurtă privire, asupra hărții Românilor din Sud-Vest, ca să ne izbească în ochi continuitatea blocului Românilor dintre Morava și Timoc cu al Românilor bănățeni la Nord, al Oltenilor la Nord-Est și cu masa Românilor

¹⁾ Lucrările Institutului de Geografie al Universității din Cluj, vol. IV. Cluj 1931, pag. 122.

din Timocul Bulgar la Est. Iată ce afirma pe vremuri I. Nenişescu (după Delatimoc) într'o descriere a unei călătorii dela Orşova la Belgrad despre o parte a acestei continuităţi:

„Până la Grădişte şi Semendria staţiile pe unde se opreşte vaporul mişuesc pe ambele laturi de o mulţime de Români : Faptul că pe ţărmul bănăţean sunt atât de mulţi cei din neamul nostru, nu poate mira pe nimeni, deoarece toată lumea ştie ce popor locuieşte acolo; dar faptul că se găsesc mulţi Români şi pe ţărmul sârbesc şi încă pe o atât de mare întindere, poate că pentru unii să necesiteze o explicare, fie deocamdată cât de scurtă”. In explicarea pe care o dă arată prezenţa alor 300.000 de Români, in regiunea dintre Morava şi Timoc.

Relativ la integrarea Românilor timoceni şi la Est cu spaţiul etnic românesc, dăm următoarea tabelă despre compoziţia etnică a populaţiei dintre Timoc şi Vidin, adică din așa numitul Timoc bulgar.

Românii dintre Timoc şi Vidin.

Nr. crt.	Comuna	Nr. locuitorilor			Nr. crt.	Comuna	Nr. locuitorilor		
		Ro-mâni	Bul-gari	Sârbi			Ro-mâni	Bul-gari	Sârbi
	Total	Cifre 43 432	13 451	5.418	10	Calinic	604	—	—
		% 69,71	21,59	8,70	11	Căpitanuţ	1 244	—	—
1	Vidin	958	9.421	5418*	12	Cirimbeg	1 687	—	—
2	Breagova cu Balei	4 503	161	—	13	Coilova	862	—	—
3	Doleina	645	—	—	14	Cosova	629	—	—
4	Florentina	747	—	—	15	Coşava	946	—	—
5	Ganzova	1 770	—	—	16	Cutova	1.015	—	—
6	Gârţi	240	2 053	—	17	Molălia	641	—	—
7	Gumătarţi	1.400	—	—	18	Negovaniţ	1 015	—	—
8	Halvagii	666	—	—	19	Novosel	1 650	1 380	—
9	Isău	648	—	—	20	Rechitniţa	914	201	—

*) Sunt 2 184 Turci, 1780 Evrei, 100 Germani

Nr. crt.	C o m u n a	Nr. locuitorilor			Nr. crt.	C o m u n a	Nr. locuitorilor		
		Ro- mâni	Bul- gari	Sârbi			Ro- mâni	Bul- gari	Sârbi
21	Racovița	394	—	—	32	Hațova	1.592	—	—
22	Stanotârn	799	—	—	33	Iasenovațul- Mic	834	—	—
23	Șeu	739	—	—	34	Perlovaț	478	—	—
24	Tiănuț	381	—	—	35	Rabrova	1.687	—	—
25	Vârf	1.967	—	—	36	Sipicova	1.185	—	—
26	Borolvăț	611	—	—	37	Smârdan	280	235	—
27	Boșneac	253	—	—	38	Topolvăț	664	—	—
28	Cernomoșnita	707	—	—	39	Zlocutea	769	—	—
29	Fundeni	113	—	—	40	Pârlita	807	—	—
30	Iasenovațul- Mare	1.070	—	—	41	Izvorul-Mare	3.991	—	—
31	Grosdov	1.327	—	—					

Din această tabelă reiese, că Timocul bulgar, delimitat la Vest de râul Timoc, la Est de Dunăre și la Sud de o linie care plecând dela Sud de Vidin se unește la Sud de Pârlita cu limita sudică a Timocului jugoslav, are un oraș și 40 de comune rurale, care la un loc au 62.301 de locuitori, dintre cari 43.422 sau 69,7 % sunt Români. Românii de aici sunt deci în continuitate cu cei din Timocul sârbesc și astfel îi leagă pe aceștia și la Est de marea masă a românismului. În total Românii dela stânga și dreapta Timocului au următoarele cifre și procente față de restul locuitorilor :

	TOTAL	Români	Sârbi	Bulgari	Alții
Timocul jugoslav . . .	475.797	253.333	193.634	—	28.830
Timocul bulgar . . .	62.301	43.432	5.418	13.451	—
TOTAL Cifre . . .	538.098	296.765	199.052	13.451	28.830
%	100,00	55,15	37,00	2,50	5,35

Prin căile naturale de comunicație pe care le oferă acestui bloc etnic românesc văile Moravei, Mlavei, Pecului, Poreciului și Timocului, care toate se îndreaptă dela Sud spre Nord, vărsându-se în Dunăre, el este nu numai etnic și geografic legat de Ro-

mânii din Banat și Oltenia dar și economic. Dunărea ca mare arteră de circulație le oferă calea cea mai scurtă de schimb a produselor, iar Banatul e locul bogat unde ei se deplasează în cursul verii și toamnei pentru a-și oferi brațele de muncă. ¹⁾ Dunărea deci, ca orice cale de comunicație, îi leagă cu frații lor de pe malul stâng și nu îi desparte. De altfel istoria servește de-a-lungul secolelor drept mărturie despre această integrare a tuturor intereselor Românilor din dreapta Dunării cu ale celor din stânga fluviului.

Pericle Papahagi, ²⁾ într'o comunicare făcută la Academia Română, spune: „Români balcanici au trebuit să existe. Ei formau verigă de unire, de legătură, de atingere dintre Români nordici și sudici”.

Integrându-se astfel Români din dreapta Dunării, adică cei din Timocul jugoslav și Timocul bulgar, cu cei din Banatul indivizibil, formează împreună un spațiu a cărui populație pe neamuri are următoarea structură:

Populația pe neamuri din Sud-Vestul spațiului Etnic Românesc.

Județe și regiuni	Total	Români	Sârbi, Croați și Sloveni	Germani	Unguri	Bulgari	Alții	
Total	Cifre	2 063 694	385 960	480 508	351 402	209.620	23.463	112 651
	%	100,000	42,93	23,28	17,03	10,16	1,14	5,46
Jud. Severin	239 585	183 412	1 814	23 118	15.838	129	15 274	
Jud. Caraș	200 929	139 651	9 923	25.654	5 032	197	20.472	
Jud. Timiș	499.443	188.020	28 766	174 395	76.969	9 686	21 607	
Teritoriul jugoslav	585.549	78.112	240 953	128 235	111.781	—	26 465	
Timocul jugoslav	475.797	253 333	193 634	—	—	—	28 830	
Timocul bulgar	62.301	43 432	5 418	—	—	13 451	—	

¹⁾ Petrovici, în articolul „Români dintre Timoc și Morava”, apărut în Transilvania, Nr. 3, 1941, spune: „De douăzeci de ani cutreceră ca bieți muncitori agricoli bogatele sate românești din Banatul jugoslav”.

²⁾ Numiri etnice la Aromâni Mem. Sect. Lit. Seria III, Tom. III, Mem. 4, București, 1925

Spațiul acesta, evidențiat și în harta anexată, a avut deci la 1931 : 2,063,604 de locuitori, dintre cari 42,93 % sunt Români, 23,28 % Sârbi, Croați și Sloveni, 17,03 % Germani, 10,16 % Unguri, 1,14 % Bulgari și 5,46 alte neamuri.

Majoritatea aceasta covârșitoare pe care o prezintă Români în acest spațiu, faptul că Valea Timocului constituie al treilea centru de formare al poporului român, după cum a reușit să demonstreze profesorul Gamillscheg,¹⁾ apoi continuitatea Românilor pe aceste plaiuri, în curs de două mii de ani și în urmă ținând seamă că toate celelalte neamuri sunt așezate aici, mult mai încoace, chiar foarte recent,¹⁾ prin colonizări și infiltrațiuni, dă, astăzi Românilor din Valea Timocului ca și celorlalți frați de ai lor, dela această margine din Sud-Vest a românismului, și dreptul de a aspira la o cultură națională care să se desvolte liber sub auspiciile unei conduceri politice ocrotitoare și promovatoare.

SUMMARY

It is demonstrated historically, geographically and demographically that the yugoslavian Banat, yugoslavian Timoc and bulgarian Timoc are integral parts of the roumanian ethnical space.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Oficiul de ocrotire¹⁾

de

I. MOLDOVAN

Vechea noastră organizațiune sanitară se ocupa exclusiv de problema sănătății fizice, având scopul principal de a asigura vindecarea de boli și combaterea influențelor mediului fizic extern capabile să dăuneze sănătatea. Instituțiile de care dispunea, — toate de ordin aproape exclusiv medical — și anume: spitale, laboratorii și dispensarii răspundeau acelor preocupări de ordin curativ și în parte de ordin preventiv și social. Legea nouă — cum reiese și din titlul ei — atașează problemei sanitare în sensul de mai sus, ca egal de importantă aceea a ocrotirei, lărgeste deci scopul organizațiunii noastre, obligând-o să se ocupe în mod sistematic și de protecția și asistența acelor categorii de cetățeni, care fie din motive fiziologice, fie din cauze economice sau în general sociale au nevoie de concursul societății sau al autorităților publice pentru a se desvolta în mod normal și pentru a-și

¹⁾ Din „Instrucțiuni și îndrumări privind principalele probleme ale activității sanitare și de ocrotire”. Institutul de Igienă și Sănătate Publică, Cluj.

putea asigura din propriile lor forțe existența. Mai mult, prin obligațiunea ocrotirei se introduce un nou principiu privitor la scopul activității noastre și anume: de a privi populațiunea ca o formațiune umană în devenire și de a viza prin activitatea noastră, nu ca în medicina curativă sau în prevențiune momentul sau prezentul numai, ci evoluția prosperă a generațiilor viitoare și aceasta nu privind numai sănătatea fizică, ci și cea intelectuală și morală. Este în deosebi ocrotirea națională, care se ocupă de prosperitatea biologică a generațiilor viitoare și care împreună cu asistența socială constituie domeniul larg al ocrotirei.

De sigur și până în prezent s'a activat în aceste domenii. Există instituțiuni și organizațiuni pentru ocrotirea mamei și a copilului și societăți particulare ca și autorități publice care s'au interesat de problema asistenței sociale. Activitatea aceasta însă n'a fost sistematică, nu a cuprins ansamblul problemelor și a lipsit o îndrumare rațională și o coordonare a muncii depuse. O serie întreagă de probleme parțiale importante au fost însă complet neglijate. A lipsit mai departe centrele de îndrumare și coordonare, instituțiile care să corespundă acestui scop complex, mai mult educativ-social, decât medical și care nu puteau să fie nici spitalele, nici laboratoarele și nici dispensariile noastre.

În domeniul ocrotirei mamei și a copilului va trebui să se activeze și de aici înainte prin instituțiile și personalul tehnic a serviciului sanitar, ca și prin societățile particulare, funcționând în acest scop. Unde însă se va coordona aceasta activitate? Unde vor lua contactul necesar reprezentanții organizațiilor publice și particulare? Unde se va face diviziunea rațională a muncii în acest vast domeniu și se va acomoda activitatea neconținut variatelor și schimbătoarelor cerințe?

Igiena școlară nu se poate limita exclusiv la măsuri de ordin preventiv sanitar. Pentru a asigura o dezvoltare prosperă atât fizică, cât și mintală și sufletească a școlarilor este nevoie de o strânsă colaborare a organelor serviciului sanitar, a pedagogilor și a părinților. Unde se întâlnesc reprezentanții acestora? Unde se stabilește programul comun de muncă și se coordonează activitatea în timpul lor liber? Cine se îngrijește de locuri de joc pentru copii, de asigurarea unei recreațiuni supravegheată, de organizarea coloniilor de vară sau de selecționarea copiilor pentru trimiterea la atari colonii?

Dar mai există o problemă, pe nedrept neglijată până în prezent și anume ocrotirea tineretului. Ne gândim și aici la organizarea recreațiunii tinerilor, la stimularea educației lor fizice, la combaterea influențelor care pot să-i deruteze din punct de vedere moral, la combaterea pornografiei, la controlul cinematografelor, la protecția tinerelor fete, la îndrumarea profesională, la controlul muncii minorilor în industrie, la consultațiuni în conflicte și chestiuni, care nu pot să fie rezolvate prin părinți sau școală, la stimularea în general și la coordonarea activității publice și particulare în acest domeniu important.

Dacă trecem în domeniul asistenței sociale necesitatea unui organ, care să sistematizeze, stimuleze și coordoneze munca este poate și mai evidentă. Chiar dacă ar exista societăți particulare, muncind sistematic în diferitele ramuri ale asistenței sociale, ar fi nevoie de organ de îndrumare și coordonare, de o evidență centrală a tuturor persoanelor sau familiilor dependente (fișier central), de un organ care să ușureze și sistematizeze rațional finanțarea operelor de asistență, de un centru pentru îndrumarea și plasarea persoanelor care lipsite de îndrumare sau mijloace, cer asistență socială sau medicală. Cu atât mai mult este nevoie de un atare organ atunci, când societățile de asistență lipsesc complet sau parțial și când oficialitatea are sarcina de a organiza, conduce și susține această activitate.

Acolo vor putea să caute îndrumare socială sau juridică familiile desorganizate, mamele cu copii nelegiuiți, orfanii, văduvele și toți acei nenorociți, cari azi nu știu unde să-și caute drepturile lor sau o îndrumare competentă. Problema asistenței juridice în general va trebui să-și afle soluțiunea prin acel organ central, oficiu de ocrotire.

Dar problema ocrotirii locuințelor cu toată importanța ei de ordin sanitar, moral și economic unde-și află azi îndrumarea? Unde se ține azi evidența locuințelor? Cine îndrumază utilizarea lor igienică și menținerea lor în condițiuni prielnice? Unde se poate avea un sfat sau o îndrumare privind planuri simple și raționale de construcție și executarea lor economică? Unde se pot avea informațiuni asupra complicatelor și neconținut variatelor dispozițiuni legale și reglementare referitor la problema locuinței? Cine se îngrijește de plasarea celor nevoiași sau a familiilor numeroase în locuințe estine? De unde emană îndrumări educative,

igienice, sociale, economice și juridice în toată această problemă atât de importantă și de complexă ?

Reiese din toate aceste fapte și constatări că este nevoie de o completare a organizațiunii noastre printr'o instituție, care să corespundă tuturor acestor cerințe. Instituțiile noastre sanitare și serviciile noastre exterioare în alcătuirea lor tradițională nu puteau să corespundă acelor îndatoriri. Pe de altă parte ar fi o greșeală, ca acele atribuțiuni să se repartizeze sau să rămână repartizate pe diferite alte servicii ale autorităților locale. Problema ocrotirei trebuie privită și rezolvată în ansamblul ei și nu fragmentar ; diferitele ei ramuri trebuie să se completeze, să coopereze, să stea în strânsă și permanentă legătură, să aibă un centru de îndrumare și control.

Iată deci motivele care au dus la prevederea oficiului de ocrotire, o instituție cu caracter urban, făcând parte integrantă din serviciul sanitar local și stând sub îndrumarea și controlul medicului șef de municipiu sau a medicului primar de județ.

Instituția noastră s'a numit oficiu, este compusă din birouri pe secțiile specificate în lege, un centru de consultațiuni, de îndrumare, de înregistrare și urmărire a tuturor fenomenelor și faptelor, capabile să servească scopul ocrotirei ; un loc de întâlnire a reprezentanților ramurilor mai importante ale activității publice sau particulare, în acest domeniu, sediul activității asistentelor sociale, ca și al surorilor de ocrotire.

Secția administrativă

va avea sarcina gospodărească a organizațiunii, va ține fișierul central al tuturor persoanelor sau familiilor dependente, indiferent de autoritatea sau societatea în a cărei sarcină cade asistența lor, va ușura plasarea în instituțiuni de asistență medicală sau de ocrotire a persoanelor, care cer aceasta, va colabora la stimularea, organizarea și sistematizarea contribuției benevole a publicului și la repartizarea fondurilor pentru scopuri de ocrotire, va ține evidența persoanelor, instituțiilor și societăților care activează în acest domeniu, va urmări activitatea lor, va administra fondurile oficiale puse la dispoziție și în fine va fi organul executiv al oficiului în toate chestiile de competența ei.

Secția ocrotirei naționale

condusă mai bine de un medic sau un pedagog, calificat și experimentat în acest domeniu, are în sarcina ei: ocrotirea familiei normale, a mamei și a sugarului, a copilului din epoca preșcolară și școlară și a tineretului din cuprinsul activității pe care o servește. Evident că oficiul de ocrotire nu va putea să rezolve el singur toate aceste probleme. Nu are nici căderea, nici posibilitatea să o facă. Tendința trebuie să fie, ca pentru acele îndatoriri de ocrotire să existe instituții sau servicii, sau organizațiuni speciale, publice sau particulare, rămânând atunci în sarcina oficiului de ocrotire îndrumarea, stimularea și coordonarea activității lor. Chiar și în aceste condițiuni optimale oficiul va trebui să servească ca centru de informațiuni și evidență și va avea asupra sa în deosebi sarcina activității oficiale privind chestiunile de ocrotire a căror rezolvare este de atribuțiunea autorității locale. Oficiul de ocrotire nu are deci rostul să dubleze în mod inutil activitatea altor organizațiuni. Iar acolo unde atari organizațiuni sau instituțiuni lipsesc, oficiul de ocrotire va iniția crearea lor și până atunci va încerca să le suplinească.

Această secție a ocrotirei naționale putea să fie numită și eugenică, căci scopul ei principal este grija pentru o cât mai prosperă evoluție a generațiilor viitoare. În preocupările ei intră consultațiunile prematrimoniale, igiena conjugală, controlul preventiv și îndrumarea gravidelor, asigurarea asistenței la nașteri, combaterea mortalității infantile, controlul periodic preventiv și grija pentru o dezvoltare optimală a copiilor preșcolari, igiena școlară și îndrumarea educativă extrașcolară a elevilor, organizarea coloniilor de vară, selecționarea copiilor în această direcție, colaborarea la funcționarea cantinelor școlare; protecția și îndrumarea tineretului, slăuirea lui competentă în toate chestiunile care ating echilibrul lui fizic, intelectual și în deosebi sufletesc; îndrumarea profesională; colaborarea la pregătirea tinerelor fete pentru îndatorirea lor ca viitoare mame; organizarea recreației sistematice și supravegiate a copiilor și tineretului; stimularea emulațiunii pozitive prin competițiuni, acordarea de premii sau mențiuni prin relevarea elementelor care se disting prin integritatea sau superioritatea lor fizică, intelectuală și morală; supravegherea lecturii copiilor și tineretului, combaterea pornografiei și sprijinirea scrierilor capabile să ajute la realizarea scopului ocrotirei

naționale, supravegherea cinematografelelor și a spectacolelor, în vederea ocrotirii tineretului; ocrotirea familiilor numeroase, organizarea zilei mamelor și a zilei copilului și în fine colaborarea îndrumătoare cu toate instituțiile, serviciile și societățile activând în domeniul ocrotirii naționale.

Secția ocrotirii naționale mai are sarcina de a se ocupa de ocrotirea elementelor, care în urma defectelor lor constituiesc valori negative pentru corpul națiunii, a orbilor, surdo-mușilor, delincvenților, defectivilor mintali, idiotoșilor, epilepticilor și psihopașilor ereditari. Cu toate că ocrotirea acestor elemente disgenice intră și în domeniul asistenței sociale, totuși normele care conduc îngrijirea și educația lor specială trebuie să vizeze în primul rând interesul prosperității biologice a națiunii și nu numai interesul individual al fiecărui.

De altfel împărțirea acestor din urmă probleme la secția de ocrotire națională nu este obligatorie. Ele pot să fie soluționate și de secția asistenței sociale, în condițiunea, ca principiul enunțat mai sus să fie respectat.

Secției ocrotirii naționale este atașat un birou al educației poporului, care va utiliza mijloacele de propagandă și educațiune pentru a stimula și menține în opinia publică și în deosebi în tineret în mod hotărât și permanent interesul viu pentru rolul covârșitor ce-l are pentru viitorul neamului prosperitatea biologică a familiei și, implicit, a generațiilor viitoare.

Secției ocrotirii naționale îi va aparține și biroul central al surorilor de ocrotire din colectivitatea respectivă.

Obiectul principal al activității acestei secții este familia, fortificarea ei fiind hotăritoare pentru toate realizările în domeniul ocrotirii naționale, a cărei rost este în primul rând de a întregi sau suplini funcțiunea familiei.

Secția asistenței sociale,

condusă de o persoană specializată sau experimentală în acest domeniu, se ocupă de ocrotirea familiilor sau persoanelor care din cauze economice, sanitare sau familiare, sunt incapabile de a-și asigura sau conduce independent existența și care în urma acestui fapt au intrat sau sunt pe cale să intre în cercul vicios al pauperismului. Scopul pe care-l urmărește asistența socială este de a reface sau readjusta familia sau individul dependent

în așa fel ca să-și poată câștiga din nou independența în asigurarea și conducerea existenței. De sigur că nici această activitate nu se poate să cadă integral în sarcina oficiului de ocrotire. Societății organizate îi revine rolul principal în asigurarea asistenței sociale. Chiar și atunci însă când există societăți, care răspund cerințelor variate pe categorii de dependenți, e nevoie de coordonarea activității lor, de evitarea risipei inutile de energii și material, de o îndrumare centrală. Rămâne mai departe în sarcina autorității locale — prin oficiu — asistența oficială privitoare la anumite categorii de asistați, d. e. șomeri, bătrâni, infirmi, mai departe crearea așezămintelor pentru asistența instituțională.

Secția asistenței sociale se va interesa de protecția copiilor nelegiuți, părăsiți, neglijați, orfani, de asigurarea drepturilor lor, instituționale sau libere, de educațiunea și supravegherea dezvoltării lor; va avea sarcina tutelei oficiale; va supraveghea munca minorilor în industrie; va organiza sau îndruma asistența familiei desorganizate și ajunse în dependență, fie prin desechilibrarea în urma părăsirii prin soț, prin văduvie, etc., fie din motive economice (lipsă de muncă, insuficiența mijloacelor de existență, proastă gospodărie etc.) fie în fine din motive sanitare (tuberculoză, alcoolism, infirmități etc.), se va îngriji de asistența bătrânilor, pauperilor, infirmilor; de asistența invalizilor, văduvelor și orfanilor din războiu; va colabora cu toate persoanele, instituțiile și societățile care activează în domeniul asistenței sociale și va coordona activitatea lor; va ajuta la sistematizarea muncii în domeniul asistenței sociale, la introducerea anchetelor sociale diagnostice și la acomodarea terapeutice cerințelor reale ale cazurilor investigate. Această secție va fi condusă sau va fi ajutată în conducere de o asistentă socială.

Secția ocrotirii locuințelor,

are obligațiunea:

1. de a controla și îndruma igiena casei și a locuinței din punctul de vedere al construcției și al amenajării edilitare și de a indica corectarea defectelor constatate;

2. de a controla și îndruma igiena locuitului, întrebuințarea locuinței; de a constata efectele dăunătoare sănătății fizice, morale și intelectuale datorite unor obiceiuri greșite sau lipsei de înțelegere a locuitorilor, mai cu seamă privind repartizarea locuitorilor pe camere, utilizarea în timpul zilei și nopții; curățenie, etc.;

3. de a ușura plasarea familiilor nevoiașe sau numeroase în locuințe ieftine și corespunzătoare ;

4. de a da consultațiuni atât din punct de vedere tehnic, cât și economic-financiar privitor la construcția de case noi sau la reparațiuni sau transformări ;

5. de a ușura obținerea de credite convenabile pentru construcții noi ;

6. de a servi ca centru de informațiuni și îndrumări privind dispozițiile legale și reglementare în această direcție ca și privitor la legea chiriilor.

Toate aceste obligațiuni se refer în deosebi la straturile nevoiașe, cu mai puțină dare de mână economică sau culturală, ale populațiunii, deci mai cu seamă privind locuințe mici sau locuințe date în chirie.

În scopul îndeplinirii acelor îndatoriri secția ocrotirei locuințelor va ține o statistică amănunțită a locuințelor și caselor, care urmează să fie controlate și se va ține la curent cu numărul și felul locuințelor libere, proprietarii fiind obligați, de a anunța imediat atât eliberarea unei locuințe, cât și ocuparea ei din nou.

Secția de ocrotire a locuințelor nu are atribuțiuni de ordin polițienesc, ci mai mult consultativ, educativ și de asistență.

* * *

În afară de îndatoririle înșirate mai sus, sunt o serie de obligațiuni, care privesc toate secțiile în mod egal. Așa fiecare secție va ține contactul permanent cu organizațiunile particulare, care intră în raza preocupărilor sale, va stimula și coordona activitatea lor, va veghea la aplicarea legilor, regulamentelor și dispozițiunilor oficiale privind domeniul ei de activitate, va desvolta o activitate educativă și de propagandă, pentru a stimula înțelegerea și colaborarea populațiunii; va urmări cu atenție problemele, condițiunile și factorii hotărâtori pentru activitatea în domeniul ocrotirei, pentru ca aceasta activitate să se poată baza pe o cunoaștere precisă a realităților și pentru ca din constatările făcute să se poată trage concluziuni îndrumătoare pentru activitatea în viitor.

* * *

Din aceasta lungă și totuși sumară înșirare a atribuțiunilor unui oficiu de ocrotire, reiesă, sper, clar, că aceasta instituțiune

răspunde unor cerințe urgente, a căror satisfacere este de o covârșitoare importanță din punct de vedere sanitar, național și social. Repartizarea acelor atribuțiuni pe diferitele secții, așa cum s'a propus nu trebuie considerată ca rigidă în toate detaliile ei, iar extensiunea activității, problema dacă să existe toate secțiile prevăzute de lege, sau să se contopească funcțiunea lor în mai puține secțiuni, sau în fine dacă secțiunile să fie și mai mult diferențiate, va depinde de posibilități și cerințe locale.

Oricare ar fi însă aceasta organizare internă, va fi necesar, ca alături de conducerea oficiului de ocrotire să funcționeze un *comitet* sau *consiliu*, compus din, un reprezentant al administrației locale, șeful serviciului sanitar, directorul oficiului, arhitectul șef, un pedagog, un jurist, un economist, președinții celor mai importante societăți de ocrotire națională sau asistență socială din localitate și eventual și alte persoane reprezentative din domeniul ocrotirei. Acest comitet sau consiliu, prezidat de primarul municipiului sau de prefectul județului sau în lipsă de medicul șef respectiv, va avea în deosebi sarcina coordonării activității, a cooperării între diferitele ramuri de activitate, a promovării activității de ocrotire de competență între diferitele ramuri ale ocrotirei organizate. Acest comitet îl credem indispensabil, atât pentru buna funcțiune a oficiului, cât și în deosebi pentru bunul mers al activității de ocrotire pe teren.

Nu am insistat în expunerea de față asupra situației administrative a oficiului de ocrotire județean, municipal sau urban și asupra zestrei materiale sau a personalului de care are nevoie.

Trăim vremuri de grea încercare economică și morală, în care cu greu ne putem gândi la crearea de noi instituțiuni. Chiar în aceste vremuri de mizerie însă este mai mult ca orișicând nevoie de a veni sistematic în ajutorul celor nevoiași, fie din motive fiziologice, fie economice sau sociale, chiar în aceste timpuri ni se impune, să acordăm o grijă deosebită materialului uman sănătos sau desechilibrat. Dacă nu s'ar realiza la început decât concentrarea sub o singură și competentă conducere a preocupărilor, funcțiunilor și mijloacelor deja existente în domeniul ocrotirei, s'ar face un pas hotărâtor înainte spre sistematizarea unei activități și satisfacerea unor nevoi atât de importante pentru soarta populațiunii. De altfel art. 148 din lege ușurează aceasta operațiune de concentrare, dispunând următoarele: „Oficiul de ocrotire

va avea în sarcina sa exclusivă rezolvarea problemelor locale de ocrotire națională și asistență, în conformitate cu articolele precedente. Inafară de el, administrația locală nu poate să întrețină nici un alt serviciu cu destinație identică sau similară.

RESUMÉ

On montre la nécessité qui imposât dans la nouvelle organisation sanitaire le groupement des problèmes de l'assistance et de la prévoyance, dans les villes et départements, sous le nom de l'Office de la prévoyance, faisant partie du service sanitaire. L'Office de la prévoyance a 4 sections: administrative, la prévoyance nationale, la section de l'assistance et la section de la protection des habitations. La section de la prévoyance nationale peut être appelée aussi eugénique, qui a comme but principal une évolution des plus prospères des générations futures. Le but de la section de l'assistance sociale est de récupérer la famille et l'individu.

Par la protection des habitations en fait le contrôle hygiénique des habitations et l'on place les familles nombreuses et pauvres dans habitations bon marché et l'on étudie encore d'autres problèmes qui regardent l'hygiène de l'habitation ainsi que la santé de la famille.

BCU Cluj / Cronică University Library Cluj

Insușirile fizice și mintale alor patru surori gemene. Surorile Keys, Roberta, Mona, Mary și Leota, născute la 4 Iunie 1915, în Hollis din Statul Oklahoma, constituiesc o rară și interesantă asociere pentru studii asemănărilor ereditare și al diferențelor care ar putea fi produse în aceeași ambianță. Roberta și Mona sunt ființe provenite dintr'un singur ovul fecundat (monozigotic), iar Mary și Leota sunt din alte două ovule deosebite. Aceste patru surori gemene au fost studiate la etatea de 12 ani și la terminarea Universității Baylor din Waco, Texas, în 1937. Toate patru au urmat aceeași școală, dar nu și aceleași cursuri.

Mona și Roberta din punct de vedere fizic se aseamănă atât de mult încât deseori colegele le-au confundat. Leota diferă din foarte multe puncte de vedere, atât față de monozigote, cât și față de Mary. Mary are culoarea irisului brună închisă, deosebită de a surorilor monozigote, care o au deschisă, lobul auricular îl are lipit, e pestruiță pe față, este mai robustă și toate dimensiunile corporale le are în exces față de Mona și Roberta.

1) Vezi Fl. Florescu: Români balcanici nordici, în „Timocul“, Anul VII, Nr. 3—6.

2) Cvijici, abilul academician sârb, geograf și etnograf, în toate hărțile satelor din Valea Timocului, pe care le redă în „Atlasul“ publicat la 1903 de Academia Sârbească, arată că toată populația de aici fiind numai recent așezată, încă își amintește de locurile de origină. Intenționat așa prezintă și pe Români, cu toate că pe lângă izvoarele citate aici, despre formarea lor pe loc, mai sunt încă multe altele care nu pot fi desmăștițe cu nimic.

Amprentele digitale le au în felul următor :

	Degetele stângi				Degetele drepte				
Roberta	U	R _a	U	U	U	A	U	U	U
Mona	U	A	U	U	U	U _a	U	U	U
Mary	U	R	R	U	U	U	R	U	U
Leota	W ^w	R	R	U	U	U	U	U	U

Inteligența la 12 ani au avut-o următoarea :

	Coeficientul de inteligență cu testele		
	Binet	Otis	Național
Roberta	112	128	123
Mona	108	129	117
Mary	98	104	99
Leota	110	124	119

Media școlară în liceu :

Roberta	92	Mary	83,7
Mona	90	Leota	87,7

La studiile universitare, cu testul Consiliului American asupra Educației au obținut următoarele puncte :

Roberta	198	Mary	141
Mona	182	Leota	157

Personalitatea determinată, după testul de ajustare Bell, a dat următoarele puncte și clasificări în raport cu :

	Puncte	Clasificarea	Puncte	Clasificarea
<i>Roberta :</i>		<i>Mona :</i>		
Casa	2	Excelentă	1	Excelentă
Sănătatea	3	Bună	5	Medie
Social	18	Medie	13	Medie
Emoțional	7	Bună	10	Medie
Total	30	Bună	29	Bună
<i>Mary :</i>		<i>Leota :</i>		
Casa	0	Excelent	6	Medie
Sănătatea	1	Excelent	2	Bună
Social	2	Foarte agresivă	2	Foarte agresivă
Emoțional	4	Bună	8	Bună
Total	7	Excelent	18	Bună

Din acestea reiese că gemenele uniovlare Roberta și Mona au rămas în cursul anilor foarte asemănătoare din toate punctele de vedere. Ele nu au avut tendința să se modifice, cu toate că au trăit încontinuu și intim într'un mediu comun cu celelalte două, ci au rămas deosebite, atât în ce privește abilitatea mintală, cât și sub aspectul școlarității. Mary în raport cu aceste însușiri întotdeauna a fost inferioară, iar Leota intermediară între Mary și surorile unizigote.

Studiile obținute pe aceste patru surori gemene ne demonstrează clar, că însușirile ereditare persistă și nu au tendința să se modifice când persoanele trăiesc în aceeași ambianță, cu toate că între ele sunt deosebiri însemnate. Cele patru surori gemene, cu toată viața identică pe care le-a oferit-o mediul peristatic, nu au devenit la terminarea universității mai asemănătoare, fizic și mintal, decât au fost la naștere sau la etatea de 12 ani.

Dr. P. R.

Pentru colaboratori

Spre a evita corespondența zadarnică, rugăm pe colaboratorii noștri să noteze pe manuscris:

1. Numărul extraselor ce doresc.
2. Calitatea hârtiei.
3. Cu sau fără copertă și calitatea acesteia.

Autorii achită costul extraselor direct tipografiei, care livrează extrasele în decurs de o săptămână dela apariția „Buletinului“.

Pentru cititori

1. „BULETINUL EUGENIC ȘI BIOPOLITIC“ apare obișnuit ca nr. triplu, odată la trei luni.

Costul abonamentului pe un an 200 Lei.

Costul unui număr 60 Lei.

Administrația se află la Institutul de Igienă și Igienă Socială, Sibiu, strada Bârseanu 3.

Articolele se vor trimite d-lui profesor Dr. I. Moldovan, Sibiu, Piața Regele Ferdinand 19.

„BULETINUL“ nostru se menține în cea mai mare parte din abonamente. În străduința noastră de a asigura apariția „BULETINULUI“, facem apel către cititorii noștri să ne sprijine prin:

**a contribui să lărgescă cercul abonaților noștri ;
a ne achita regulat abonamentul.**

2. Revista noastră e destinată tuturor categoriilor de intelectuali. Persoanele, sau Instituțiile, care au primit un număr de probă, dar care nu se pot abona, sunt insistent rugate de a ne restitui numărul, urmând a-i da o altă destinație.

3. D-nii abonați cari își schimbă adresa, sunt rugați a ne anunța la timp.

Tabloul de preț al extraselor valabil pe anul 1941

Numărul paginilor	Extrase pe hârtie satinată de tipar						Copertă obișnuită (hârtie culeur)					
	25	50	100	150	200	300	25	50	100	150	200	300
	e x e m p l a r e						e x e m p l a r e					
	L e i						L e i					
4	150	177	231	285	339	447						
8	210	249	327	405	483	639						
12	290	341	443	545	647	851	50	60	70	90	100	120
16	360	423	549	675	801	1053						
	Extrase pe vârtie velină						Copertă grosă (colorată)					
4	160	193	259	325	391	523						
8	220	271	373	475	577	781						
12	320	389	527	665	803	1079	70	90	140	190	240	320
16	390	477	651	825	999	1347						
<p>Costul extraselor se va achita direct tipografiei. Pentru provincie extrasele se vor expedia cu ramburs.</p>												

CONTINUT:

S. MANUILA: Acțiunea eugenică ca factor de politică de populație	1
O. COMȘIA: Din evoluția doctrinei sanitare	4
G. PREDĂ, TH. STOENESCU și D-ra E. MATEȘ: Cercetări psihologice la Moși	11
P. RÂMNEANȚU: Evoluția Neamurilor	19
L. PRODAN: Problema ocrotirei și asistenței	35
P. RÂMNEANȚU: Românii dintre Morava și Timoc și continuitatea spațiului lor etnic cu al Românilor din Banat și din Timocul bulgar	40
I. MOLDOVAN: Oficiul de ocrotire	62
Cronică	71

PREȚUL 60 LEI